

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 17.5.2018
COM(2018) 286 final

2018/0145 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le ceanglais cineálcheadaithe do mhótarfheithiclí agus a leantóirí, agus córais, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh le haghaidh feithiclí dá leithéid, maidir lena sábháilteacht ghinearálta agus cosaint na ndaoine atá i bhfeithiclí agus úsáideoirí soghonta bóthair, lena leasaítear Rialachán (CE) 2018/... agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 78/2009, Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 661/2009

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

{SEC(2018) 270 final} - {SWD(2018) 190 final} - {SWD(2018) 191 final}

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

• Forais agus cuspóirí an togra

Tá tionchar ag an athrú teicneolaíochta ar gach gné den tsochaí agus den gheilleagar agus tá claochlú á dhéanamh aige ar shaol shaoránaigh an Aontais Eorpaigh. Ní haon eisceacht é an iompar ar an treocht sin. Tá teicneolaíochtaí nua ag athrú cúrsaí gluaiseachta go radacach. Ina fhianaise sin, ní mór don Aontas agus dá thionscail dul i ngleic leis an dúshlán a bheith ina gceannairí domhanda i réimsí na nuálaíochta, an digitithe agus an dícharbónaithe. Dá bhrí sin, tá cur chuige cuimsitheach glactha ag an gCoimisiún chun a áirithiú go léiríonn beartais soghluaisteachta an Aontais na tosaíochta polaitiúla sin i bhfoirm trí phacáiste soghluaisteachta dar teideal *Europe on the Move* [an Eoraip ag gluaiseacht].

Tar éis na straitéise maidir le soghluaisteacht íseal-astaíochtaí, ghlac an Coimisiún dhá phacáiste soghluaisteachta i mí na Bealtaine agus mí na Samhna 2017¹. Leagtar amach clár oibre dearfach leis an dá phacáiste seo lena ndéantar beart de bhriathar na straitéise maidir le soghluaisteacht íseal-astaíochtaí agus lena n-áirithítear go mbeidh aistriú rianúil i dtreo na soghluaisteachta glaine iomaíche nasctha do chách. Iarrann an Coimisiún Eorpach ar Pharlaimint na hEorpa agus ar an gComhairle a áirithiú go nglacfar na tograí nua go mear.

Is cuid den tríú phacáiste soghluaisteachta "An Eoraip ag Gluaiseacht" é an tionscnamh seo, lena dtugtar aghaidh ar an straitéis athnuaite beartais tionsclaíochta de mhí Mheán Fhómhair 2017, agus atá ceaptha críoch a chur leis an bpróiseas lena mbeidh an Eoraip in aghaidh leas iomlán a bhaint as nuálaíocht na soghluaisteachta. Tá sé ríthábhachtach go mbeidh córas soghluaisteachta an lae amárach sábháilte, glan agus éifeachtach do shaoránaigh uile an Aontais. Is é is aidhm dó soghluaisteacht na hEorpa a dhéanamh níos sábháilte agus rochtain níos fearr a bheith air, tionscadal na hEorpa a dhéanamh níos iomaíche, poist na hEorpa a dhéanamh níos sláine, agus a bheith níos glaine agus níos réidh le tabhairt faoin athrú aeráide. Chuige sin, beidh tiomantas iomlán an Aontais, na mBallstát agus na ngeallsealbhóirí ag teastáil, lena n-áirítear maidir leis na ceanglais i ndáil le gnéithe sábháilteachta i bhfeithiclí bóthair a neartú.

Is saincheist uile-Eorpach é an tsábháilteacht ar bhóithre ar a dtugtar aghaidh trí chur chuige comhtháite. De ghnáth, bíonn beartais bunaithe ar thrí cholún: úsáideoirí bóithre (tiománaithe, coisithe agus rothaithe), feithiclí agus bonneagar.

Le roinnt mhaithe blianta anuas tá feabhas suntasach tagtha ar shábháilteacht ar bhóithre. Mar sin féin, tháinig stad leis an dul chun cinn i laghdú líon na mbásanna ar na bóithre le blianta beaga anuas. De réir staidreamh an Aontais, níor tháinig aon laghdú suntasach ar líon na mbásanna ar na bóithre san Aontas ó 2013². Cé go bhfuil dul chun cinn á dhéanamh i roinnt Ballstát bliain i ndiaidh bliana, tá méaduithe i líon na mbásanna á dtaifead ag cuid eile acu, rud a chiallaíonn go mbíonn stad i rátaí uile-Eorpacha básanna ar na bóithre.

Tá gá le creat athbhreithnithe atá níos oiriúnaí do na hathruithe soghluaisteachta a eascraíonn as treochtaí sochaíocha (e.g. níos mó rothaithe agus coisithe, sochaí atá ag dul in aois) agus forbairtí teicneolaíochta. Meastar mura mbeadh tionscnaimh nua maidir le sábháilteacht ar

¹ COM(2017) 283 final agus COM(2017) 675 final

² https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/pdf/observatory/historical_evol.pdf

bhóithre i gcoitinne ann, nach bhféadfaí na tionchair a bhíonn ag an gcur chuige atá ann faoi láthair ó thaobh sábháilteachta de an méadú atá ag teacht ar an trácht a chúiteamh. Leis an staid casta, is gá coigeartú dinimiciúil ar bheartais a thugann aghaidh ar na príomhdhúshláin ar bhealach comhsheasmhach éifeachtach fud fad an speictrim beartais maidir le sábháilteacht ar bhóithre. Maidir le sábháilteacht feithicle, ciallaíonn sin go mbeidh sainordú le raidhse leathan de ardbhearta sábháilteachta mar threalamh caighdeánach do na catagóirí ábhartha feithiclí agus cosaint níos fearr d'úsáideoirí soghonta bóithre, amhail coisithe, rothaithe, iad siúd atá íseal agus daoine scothaosta.

Tugtar aghaidh sa togra seo ar an bhpríomhfhadhb, líon ard dianseasmhach tionóiscí ar bhóthar a mbíonn líon ard básanna agus gortuithe tromchúiseacha mar thoradh orthu agus foráiltear bearta leis chun an tsábháilteacht a mhéadú ar leibhéal na feithicle chun tionóiscí a sheachaint agus líon na dtionóiscí a laghdú nó chun déine na dtionóiscí neamhsheachanta a laghdú chun líon na mbásanna agus na gortuithe tromchúiseacha a theorannú. Ní mór breathnú ar an togra seo i gcomhthéacs thionscnaimh eile, le cuid den tríú pacáiste soghluaisteachta, amhail, mar shampla, na leasuithe atá beartaithe ar an treoir maidir le sábháilteacht bonneagair bhóithre a bhainistiú³. Ina theannta sin, is é is aidhm dóibh rannchuidiú le laghdú a dhéanamh ar líon na mbásanna agus na ngortuithe ar bhóithre an Aontais agus, dá bhrí sin, ionchas coiteann a roinnt agus idirnasc a dhéanamh lena chéile. Ar a bharr sin, bíonn córais infheithicle áirithe, amhail an córas le fanacht i lána agus an cúnamh cliste luais, ag brath ar bhonneagar bóithre atá dea-chothabháilte (mairc bhóthair, comharthaíocht bóthair agus ceamairí). Dá bhrí sin, cuireann na tograí maidir le bonneagar bóithre agus sábháilteacht feithicle lena chéile i réimsí áirithe agus beidh na córais infheithicle in ann a n-acmhainn iomlán sábháilteachta a bhaint amach.

Os a choinne sin, ní mór don chreat foriomlán maidir le sábháilteacht feithiclí agus bonneagair na forbairtí sa tiomáint nasctha agus uathoibríoch a chur san áireamh, forbairtí atá ag teacht ar luas lasrach. Dá bhrí sin, tá dlúthnasc freisin le straitéis an Choimisiúin maidir le córais chliste chomhoibríocha iompair (C-ITS)⁴ agus leis an togra maidir le straitéis ón Aontais i ndáil le soghluaisteacht an todhchaí⁵. Chun a bheith oiriúnaithe don todhchaí, ní leor d'fheithiclí a bheith réidh do na forbairtí teicneolaíochta sa bhonneagar, ach ní mór dóibh dul chun tosaigh freisin agus an bealach a réiteach don tiomáint lán-uathoibrithe. Ar an gcúis sin, má thugtar isteach ardghnéithe sábháilteachta d'fheithiclí atá in úsáid cheana sa lá atá inniu ann, cuideoidh sé sin le tiománaithe dul i dtaithe leis na gnéithe nua sin agus cuirfidh sé le muinín an phobail as an athrú chuig an uath-thiomáint agus cuideoidh sé le daoine glacadh leis.

Ar a bharr sin, tá an togra ag teacht go hiomlán leis na conclúidí ón gComhairle bunaithe ar Dearbhú Vaileite, inar athdheimhnigh na hairí iompair a dtiomantas an tsábháilteacht bhóithre a fheabhsú⁶, agus inar iarr siad ar an gCoimisiún feabhas a chur le cosaint na n-úsáideoirí

³ Treoir 2004/54/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le híoscheanglais sábháilteachta le haghaidh Tollán sa Ghréasán Bóithre Tras-Eorpach, IO L 167, 30.4.2004, lch. 39-91

⁴ Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal A European strategy on Cooperative Intelligent Transport Systems, a milestone towards cooperative, connected and automated mobility [straitéis Eorpach maidir le Córais Chliste Chomhoibríocha iompair: céim mór chun cinn maidir le soghluaisteacht atá comhoibríoch, nasctha agus uathoibrithe] (COM/2016/0766 final)

⁵ Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal On the road to automated mobility: An EU strategy for mobility of the future [I dtreo na soghluaisteachta uathoibrithe: straitéis de chuid an Aontais Eorpaigh maidir le soghluaisteacht amach anseo] (COM/2018/283)

⁶ http://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/valletta_declaration_on_improving_road_safety.pdf

bóithre, go háirithe úsáideoirí soghonta bóithre, trína áirithiú go ndéanfar gnéithe nua sábháilteachta a imscaradh.

• **Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá sa réimse beartais cheana**

I dTreoir 2007/46/CE⁷ (a gcuirfear Rialachán ina hionad a mbeidh feidhm aige ón 1 Meán Fómhair 2020⁸), leagtar amach ceanglais shábháilteachta agus chomhshaoil chomhchuibhithe ar gá do mhótarfeithiclí a chomhlíonadh sula gcuirfear ar an margadh inmheánach iad, rud a éascaíonn saorghluaiseacht feithiclí. Tá gníomhartha rialála ar leith, a bhfuil ceanglais shonracha theicniúla ag baint leo do na cineálacha difriúla feithiclí, i bhfeidhm faoin gcreat a chuir an Treoir sin ar fáil.

Sa chomhthéacs sin, is gníomhartha éagsúla laistigh den nós imeachta cineálcheadaithe AE iad an Rialachán maidir le Sábháilteacht Ghinearálta Feithicle (GSR)⁹, an Rialachán maidir le Sábháilteacht na gCoisithe (PSR)¹⁰ agus an Rialachán maidir le Sábháilteacht Hidrigine (HSR)¹¹. Ionas nach mbeidh ceanglais éagsúla ann ó Bhallstát go Ballstát, agus chun ardleibhéal de chaighdeán shláinte agus shábháilteachta a áirithiú ar fud an Aontais, tá comhchuibhiú déanta, ar leibhéal an Aontais, ar na ceanglais theicniúla a bhaineann le mótarfeithiclí a chineálcheadú maidir leis an iomad eilimintí sábháilteachta agus comhshaoil.

Ceanglaítear in Airteagal 17 de GSR agus in Airteagal 12 de PSR go ndéanfaidh an Coimisiún faireachán ar fhorbairtí teicniúla i dteicneolaíochtaí sábháilteachta feabhsaithe agus go ndéanfaidh sé machnamh an féidir leathnú a dhéanamh ar raon feidhme na ngnéithe sábháilteachta feithicle atá i bhfeidhm faoi láthair do chineálacha eile catagóirí feithicle nó do na catagóirí uile, trí shainordú a thabhairt ardghnéithe sábháilteachta nua a thabhairt isteach i reachtaíocht Aontais atá cothrom le dáta agus trí chosaint na n-úsáideoirí soghonta bóthair a fheabhsú.

I gcomhréir leis na ceanglais thuasluaite, foráiltear leis an togra seo do na leasuithe is gá do reachtaíocht reatha an Aontais a oiriúnú don dul chun cinn teicniúil agus ag an am céanna tugtar isteach leis gnéithe nua sábháilteachta feithicle a bhfuil ardacmhainneacht acu beatha a shábháil ar na bóithre.

Ina theannta sin, tá an togra comhsheasmhach le Rialachán (AE) 2015/758¹², ina cheanglaítear ón 31 Márta 2018 go mbeidh córas eCall ag gach cineál nua de charr agus veain do phaisinéirí, córas a diailíonn an uimhir aonair éigeandála Eorpach 112 go huathoibríoch i

⁷ IO L 263, 9.10.2007, lch. 1.

⁸ COM (2016) 31 final.

⁹ Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir leis na ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ginearálta mótarfeithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh, IO L 200, 31.7.2009, lch 1.

¹⁰ Rialachán (CE) Uimh. 78/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Eanáir 2009 maidir le cineál-cheadú mótarfeithiclí i ndáil le cosaint coisithe agus úsáideoirí soghonta eile bóithre, lena leasaítear Treoir 2007/46/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/102/CE agus Treoir 2005/66/CE, IO L 35, 4.2.2009, lch. 1.

¹¹ Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Eanáir 2009 maidir le cineál-cheadú mótarfeithiclí faoi thiomáint hidrigine, agus lena leasaítear Treoir 2007/46/CE, IO L 35, 4.2.2009, lch. 32.

¹² Rialachán (CE) 2015/758 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2015 maidir le ceanglais chineálcheadaithe chun an córas eCall infheithicle atá bunaithe ar an tseirbhís 112 a chur in úsáid agus lena leasaítear Treoir 2007/46/CE, IO L 123, 19.5.2009, lch. 77.

gcás tuairt thromchúiseach. Meastar go bhféadfadh eCall dlús a chur le hamanna práinnfhreagartha agus go bhféadfadh sé thuas le 2500 beatha a shábháil gach bliain. Cé go gcuideann eCall le hiarmhairtí na dtionóiscí tromchúiseacha a mhaolú ar fud an Aontais, is é is aidhm don togra atá beartaithe tionóiscí bóthair a sheachaint nó déine na dtionóiscí neamhsheachanta a laghdú chun líon na mbásanna agus na gortuithe tromchúiseacha a laghdú.

- **Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais**

I dtéarmaí níos ginearálta, cuirfidh an togra seo leis na tosaíochtaí a bhfuil nasc acu le fás, le poist agus le hinfheistíocht san Aontais, trí na nuálaíochtaí is éifeachtaí a chur chun cinn agus trí phoist ardcháilíochta a choinneáil san Eoraip, agus leis an margadh inmheánach a dhigitiú trí ghnéithe sábháilteachta a chur chun cinn ar príomhtheicneolaíochta cumasaithe iad chun borradh a chur faoi agus tacaíocht a thabhairt d'imscaradh forleathan feithiclí uathoibríocha san Aontas.

2. **BUNÚS DLÍ, COIMHDEACTH AGUS COMHRÉIREACTH**

- **Bunús dlí**

Is é Airteagal 114 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE) bunús dlí an tionscnaimh seo.

- **Coimhdeacht (maidir le hinniúlacht neamheisiach)**

Tá feidhm ag prionsabal na coimhdeachta a mhéad is nach dtagann an togra faoi inniúlacht eisiach an Aontais. Ní féidir leis na Ballstáit cuspóirí an togra a bhaint amach go leordhóthanach i ngeall ar na cúiseanna seo a leanas:

Tá comhchuibhiú déanta, ar leibhéal an Aontais, ar na ceanglais theicniúla a bhaineann le mótarfeithiclí a chineálcheadú maidir leis an iomad eilimintí sábháilteachta agus comhshaoil, agus bhainfeadh gníomhaíocht ó na Ballstáit ina n-aonar an bonn den chóras cineálcheadaithe feithicle iomláine. Tá gníomhaíocht an Aontais riachtanach de bhrí gur gá teacht chun cinn do bhacainní ar an margadh aonair a sheachaint agus is fearr a éireoidh léi cuspóirí an togra a ghnóthú mar seachnóidh sí ilroinnt an mhargaidh inmheánaigh, rud a tharlódh murach an ghníomhaíocht, agus feabhsóidh sé sábháilteacht agus feidhmíocht comhshaoil feithiclí. Dá bhrí sin, comhlíonann an togra prionsabal na coimhdeachta.

- **Comhréireacht**

Mar a léiríodh sa mheasúnú tionchair, comhlíonann an togra prionsabal na comhréireachta de bhrí nach dtéann sé thar a bhfuil gá leis chun cuspóirí maidir le líon na mbásanna ar bhóithre an Aontais a laghdú, agus ag an am céanna áiríonn sé dea-fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh agus forálann sé d'ardleibhéal sábháilteachta poiblí agus cosanta comhshaoil.

Is léiriú é an togra seo ar na caighdeáin shábháilteachta is airde do gach cineál feithicle, lena n-áirítear feithiclí tráchtála éadroma (catagóir N1), a bhfuil na costais don rogha bheartais thosaíochta (rogha 3) níos mó ná an leas a thiocfadh as. Sa chás sin, áfach, cuirtear tosca eile san áireamh, amhail an gá le comhleanúnachas beartais, cothrom na Féinne a áirithiú do na monaróirí gluaisteán uile sa mhargadh inmheánach, neamhchosaint na n-oibrithe ó rioscáí níos airde agus an fhéidearthacht do mhonaróirí na costais a laghdú mar gheall air bharainneachtaí scála, ós rud é gur minic go roinneann feithiclí tráchtála éadroma an t-ardán agus crua-earraí eile le gluaisteáin paisinéirí. Thairis sin, ós rud é go gcuirtear aga tionscanta ar fáil do mhonaróirí chun go bhféadfaidh siad iad féin a chur in oiriúint do na ceanglais nua, meastar an togra atá beartaithe a bheith comhréireach.

Ar a bharr sin, foráiltear leis an togra do shimpliú na timpeallachta rialála, rud a laghdóidh na costais riaracháin d'údaráis agus do thionscnaimh náisiúnta. Cinneadh sa mheasúnú tionchair freisin nach mbeidh tionchair shuntasacha ag na bearta beartais atá beartaithe ar FBManna (féach Roinn 6.3).

- **An rogha ionstraime**

Baineann an togra le trí rialachán a bhfuil baint acu le chéile – maidir le sábháilteacht ghinearálta feithicle, maidir le sábháilteacht na gcoisithe agus maidir le sábháilteacht hidrigine – mar sin is Rialachán í an ionstraim a roghnaíodh freisin. Mar gheall ar na leasuithe suntasacha atá beartaithe, agus ós rud é go bhfuil forálacha PSR agus HSR, den chuid is mó, as dáta, agus gur gá na Rialacháin faoi leith ó na Náisiúin Aontaithe (Uimh. 127 agus Uimh. 134) a chur ina n-ionad, agus i bhfianaise simpliú bhreise ar an reachtaíocht, dhealraigh sé go mbeadh sé oiriúnach na trí rialachán agus a mbearta cur chun feidhme a bhí as dáta a aisghairm agus gníomh dlíthiúil nua a chur ina n-ionad.

3. TORTHAÍ Ó MHEASTÓIREACHTAÍ EX POST, Ó CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS Ó MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

- **Meastóireachtaí ex post/seiceálacha oiriúnachta ar an reachtaíocht atá ann cheana**

Ní raibh an Rialachán maidir leis an tSábháilteacht Ghinearálta faoi réir meastóireacht ex-post.

- **Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara**

Bhí comhairliúchán poiblí foirmiúil an Choimisiúin maidir leis an togra ar siúl idir 31 Iúil agus 22 Deireadh Fómhair 2017 agus tháinig comhairliúcháin spriocdhírithe roimhe, eadhon:

- rannpháirteachas ginearálta le páirtithe leasmhara i mí Iúil 2014 faoi chuimsiú an 124 cruinniú den Mheitheal um Mhótarfheithiclí (grúpa saineolaithe an Choimisiúin ina bhfuil páirtithe leasmhara poiblí agus príobháideacha);
- comhairliúchán spriocdhírithe leanúnach aghaidh ar aghaidh do pháirtithe leasmhara i mí Dheireadh Fómhair 2014.
- ag an 131ú cruinniú den Mheitheal um Mhótarfheithiclí, a bhí ar siúl ar an 16 Feabhra 2016, chuir an Coimisiún sraith de 19 mbeart féideartha a d'fhéadfaí a mheas don athbhreithniú ar GSR agus ar PSR faoi bhráid na mBallstát agus na bpáirtithe leasmhara;
- i mí na Samhna 2016, chuaigh na páirtithe leasmhara i mbun dianchomhairliúcháin eile (72 duine a d'fhreastail air, ag déanamh ionadaíochta ar 32 eagraíocht léinn/taighde, ar ghrúpaí abhcóideachta sábháilteachta, ar mhonaróirí feithiclí, ar thionscnamh na soláthróirí feithiclí, ar rialtais áitiúla agus náisiúnta, agus ar shaineolaithe ábhartha eile).

Ba iad príomhchuspóirí na ndianchomhairliúcháin sin, ar thaobh amháin, na páirtithe leasmhara a chur ar an eolas maidir le tuairimí an Choimisiúin faoin mbealach chun tosaigh i ndáil le sábháilteacht feithicle, agus, ar an taobh eile, na sonraí, na paraiméadair, tuairimí na saineolaithe agus a gcuid foinsí, a bheadh ina gcloch choirnéil ag an measúnú tionchair ó thaobh tacair sonraí de, go háirithe, na rátaí glactha ar bhonn deonach don chóras sábháilteachta d'fheithiclí, costas na teicneolaíochta, éifeachtúlacht na teicneolaíochta agus

spriocdhaonra na n-ionspartach tionóisc bóthair, agus an méid sin a chur faoi bhráid na bpáirtithe leasmhara. Ina theannta sin, ceadaíodh leis na comhairliúcháin do na páirtithe leasmhara breithiúnas a dhéanamh ar na príomhshonraí atá in úsáid, agus iad a mheas a bheith stóinsithe, ábhartha agus cothrom le dáta. Baineadh úsáid as toradh na gcomhairliúchán mar bhonn chun an togra agus an measúnú tionchair a ghabhann leis a ullmhú.

- **Bailiú agus úsáid saineolais**

I mí an Mhárta 2015, d'fhoilsigh an Coimisiún an staidéar dar teideal *Benefit and Feasibility of a Range of New Technologies and Unregulated Measures in the fields of Vehicle Occupant Safety and Protection of Vulnerable Road Users*¹³ [Tairbhe agus féidearthacht sraith nua teicneolaíochtaí agus bearta neamhrialaithe maidir le sábháilteacht do dhaoine atá i bhfeithicil agus cosaint na n-úsáideoirí soghonta bóithre] i gcomhthéacs an athbhreithnithe atá beartaithe ar GSR agus PSR. Leis an staidéar tá forbhreathnú ar níos mó ná 50 bearta sábháilteachta atá ar fáil a d'fhéadfadh cuidiú le líon na mbásanna agus na ngortuithe bóthair a laghdú a thuilleadh (lena n-áirítear cóimheasa tairbhe/costais).

I mí na Nollaig 2016, d'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle dar teideal *Saving Lives: Boosting Car Safety in the EU* [Beatha a shábháil: Sábháilteacht i gcarranna a chur chun cinn san Aontas Eorpach]¹⁴. Sa dhoiciméad oibre inmheánaigh a ghabhann leis an tuarascáil sin¹⁵ sainmhínítear agus cuirtear ar aghaidh 19 mbeart rialála féideartha a bheadh éifeachtach chun líon na dtionóiscí bóthair agus na ngortuithe a laghdú a thuilleadh.

I bhfianaise ullmhúchán an mheasúnaithe tionchair don tionscnamh seo, d'fhoilsigh an Coimisiún staidéar eile i mí Bealtaine 2017 dar teideal *In depth cost-effectiveness analysis of the identified measures and features regarding the way forward for EU vehicle safety* [Grinn-anailís ar chost-éifeachtúlacht na mbeart agus na ngnéithe a sainathnódh maidir leis an mbealach chun tosaigh do shábháilteacht feithicle san Aontas], ina bhfuil measúnú níos mionsonraithe ar thairbhí/éifeachtúlacht costais maidir leis na 19 mbeart rialála féideartha¹⁶.

- **Measúnú tionchair**

Tá measúnú tionchair ag gabháil leis an tionscnamh, ar chuir an Bord um Ghrinnscrúdú Rialála tuairim dhearfach in iúl ina leith, a raibh cuntair áirithe ag dul léi, nuair a rinneadh athbhreithniú air ar an 17 Eanáir 2018. Bhain agúis an Bhord go príomha le trí ghné:

- Bhí an Bord den tuairim nach ndearnadh tuarascáil an mheasúnaithe tionchair teormharcáil sásúil ar an méid a measadh a chuideodh an tionscnamh seo le sábháilteacht bóthair den chóras sábháilte laistigh den nós imeachta comhtháite, agus nár mhínigh sé go maith an caidreamh agus an comhlántacht leis an tionscnamh comhthreomhar maidir le sábháilteacht bonneagair bhóithre.

¹³ http://bookshop.europa.eu/en/benefit-and-feasibility-of-a-range-of-new-technologies-and-unregulated-measures-in-the-field-of-vehicle-occupant-safety-and-protection-of-vulnerable-road-users-pbNB0714108/?pgid=Iq1Ekni0.11SR00OK4MycO9B0000BAJ9tQVY;sid=OT_-Ap3uO3P-V8j2wGFgpf_Lm_yCUpo9P-w=

¹⁴ *Reporting on the monitoring and assessment of advanced vehicle safety features, their cost effectiveness and feasibility for the review of the regulations on general vehicle safety and on the protection of pedestrians and other vulnerable road users* [Tuairisciú ar an bhfaireachán agus an measúnú a dhéantar ar ardghnéithe sábháilteachta feithicil, ar chost-éifeachtúlacht na n-ardghnéithe agus a bhféidearthacht chun athbhreithniú a dhéanamh ar na rialacháin maidir leis an tsábháilteacht ghinearálta feithicle, agus ar chosaint na gcoisithe agus cosaint na n-úsáideoirí soghonta bóthair eile] (COM(2016) 787 final)

¹⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2016:431:FIN>

¹⁶ GSR 2, TRL, Bealtaine 2017: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/77990533-9144-11e7-b92d-01aa75ed71a1>

- Chuir an Bord in iúl freisin nach raibh aon chomhleanúnachas idir an fhadhb (stad i laghdú líon na mbásanna ar na bóithre), na cúiseanna taobh thiar de, cuspóirí an tionscnaimh agus dearadh na roghanna.

- D'aibhsigh an Bord nach raibh an tuarascáil soiléir maidir leis an gcaoi a roghnaíodh na bearta aonair mar aon leis na costais agus na tairbhí a mheastar a bheith ag baint leo, agus maidir le ról agus tuairimí na bpáirtithe leasmhara sa phróiseas seo.

Thug an tuairim dá haire freisin an t-ábharthacht a bhaineann le taobh REFIT an tionscnaimh agus an gá le breis sonraí a chur ar fáil maidir leis an tosaíocht do rogha beartais 3 d'fheithiclí éadroma tráchtála.

Cuireadh an méid seo isteach sa mheasúnú tionchair deireanach chun dul i ngleic leis na hagúis sin:

– cuirtear soiléirithe maidir le caidreamh agus comhlántacht an tionscnaimh leis an tionscnamh comhthreomhar maidir le sábháilteacht bonneagair bhóithre ar fáil i Roinn 1.4.;

– cuirtear na tionscnaimh i gcomhthéacs chur chuige na bunlíne coitinne, lena mínítear an méid a chuideoidh gach tionscnaimh faoi leith leis na cuspóirí coitinne, agus modheolaíochtaí na staidéir atá taobh thiar dóibh, chun an chaoi lena n-áirithítear go ndéantar an t-áireamh dúbailte a sheachaint a léiriú (mionsonraí i Roinn 2.1 agus in Iarscríbhinn 4);

– cuirtear sonraí maidir leis an gcur chuige ar a dtugtar 'Córas Sábháilte', chomh maith le cúiseanna féideartha ar an stad i laghdú líon na mbásanna ar na bóithre (i gcomhthéacs foinsí tionóiscí, éagsúlacht daonra, fachtóirí a bhaineann le húsáideoirí bóithre agus ábhair inní ghinearálta maidir le hiompraíocht tiomána) le Roinne 2.1.;

– áirithítear Roinn 2.2 nua, ina nasctar na príomhfhadhbanna sábháilteachta bóthair leis na fadhbanna a bhaineann le feithiclí agus feidhmíocht sábháilteachta feithicle, agus is é is aidhm leis tuiscint níos fearr a fháil ar shainiú na faidhbe agus na cúiseanna leis, nach bhfuil chomh hiomlánaíoch céanna, ach níos cruinne ar leibhéal chóras na feithicle, ach atá lán-ábhartha ag an am céanna;

— tá nasc níos comhsheasmhaí ag an loighic idirghabhála i Roinn 5.1 agus Roinn 5.4 leis na fadhbanna, cúiseanna agus roghanna is mó. Is léir ó athruithe in ainmniú na gculpóirí agus na roghanna nach bhfuil an tionscnamh seo ag díriú ar chosaint ghrúpaí sonracha rannpháirtithe bóthair, agus go bhfuil faillí á dhéanamh sna rannpháirtithe eile, agus go ndéantar tuilleadh soiléirithe le ceist na cosanta i gcás tionóisce chomh maith leis an bhféidearthacht tionóiscí a chosaint agus a sheachaint sa chéad dul síos;

– I Roinn 5 anois tá míniú ar idirghníomhaíocht agus ról na bpáirtithe leasmhara sa phróiseas le bearta aonair a roghnú agus measúnú a dhéanamh ar na sochair agus an éifeachtúlacht a bhaineann leo (i roinnt céimeanna), chomh maith le léiriú ar an gcaoi a ndéantar an measúnú deireanach ar chostais agus ar thairbhí na mbearta aonair i ndáil le bearta braislithe a fhorbairt trí aiseolas ó pháirtithe leasmhara;

– Déantar leasú ar Roinn 2.8 chun míniú níos fearr a thabhairt ar an simpliú atá beartaithe ar an gcreat reachtaíochta, an bealach chun tosaigh maidir le diúscairtí rialála a d'fhéadfadh a bheith as dáta, agus ag tabhairt tascairí maidir le rialacha sábháilteachta feithicle a nuashonrú amach anseo; agus

– cuirtear an bonn cirt agus an soiléiriú ar an gcinneadh lena n-áiritheofar feithiclí éadroma tráchtála i rogha bheartais 3 le Roinn 8 ós rud é go bhforálann formhór na monaróirí Eorpacha d'fheithiclí atá níos sábháilte ná mar is gá, cothrom na Féinne do mhonaróirí, sineirgí i ndearadh feithiclí, roinnt costas, tuairimí na bpáirtithe leasmhara agus an riosca méadaithe dochair ar chatagóir teoranta daoine, eadhon oibrithe a úsáideann feithiclí éadroma tráchtála san ionad oibre.

Foilsítear achoimre feidhmiúcháin ar an measúnú tionchair agus tuairim an Bhoird um Ghrinnschrúdú Rialála faoi na hipearnaisc seo:

[...]

[...]

Scrúdaíodh trí mhór-rogha beartais sa mheasúnú tionchair:

- Rogha 1 'Ginearálú ar ghnéithe sábháilteachta forbartha atá ar fáil go forleathan' a bhaineann le gnéithe/córais shábháilte a bheith ann a bhfuil an teicneolaíocht forbartha go leor dóibh. Is iad taistealaithe carranna go príomha a chosnóidh siad. Cuirfear tús le cur chun feidhme ó dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin.
- Is éard atá i Rogha 2 'Gnéithe sábháilteachta atá ar fáil go forleathan agus nach bhfuil ar fáil go forleathan a thabhairt isteach mar threalamh caighdeánach' Rogha 1 móide gnéithe sábháilteachta atá ar fáil freisin faoi láthair agus atá feistithe ar an bhflít feithiclí, ach atá níos annaimhe agus a bhfuil níos mó ama ag teastáil chun iad a fhorbairt do na catagóirí feithicle agus deighleoga margaidh uile (tosaíonn an cur chun feidhme 24 mhí tar éis dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin). Ar a bharr sin, tá bearta ann lena n-áirithítear aird an tiománaithe ar chúram na tiomána agus cosaint fhoriomlán d'úsáideoirí soghonta bóthair.
- Is éard atá i Rogha 3 'Sraith iomlán gnéithe sábháilteachta a thabhairt isteach agus an nuálaíocht a chur chun cinn' Rogha 2 agus réitigh shábháilteachta bhreise atá indéanta agus atá ar fáil sa mhargadh cheana, cé go bhfuil rátaí ísle d'fheistiú agus do ghlacadh sa mhargadh acu, ach a d'fhéadfadh laghduithe suntasacha a bhaint amach maidir le líon na mbásanna agus nuálaíocht maidir le réitigh shábháilteachta a chur chun cinn in earnáil na ngluaistean. An t-aon ghné a bhfuil dáta chur chun feidhme níos déanaí aige i gcomparáid leis an dá rogha roimhe an ceanglas le hinfheictheacht dhíreach úsáideoirí soghonta bóthair ag tiománaithe trucaílí (tosaíonn an cur chun feidhme 48 mí tar éis dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin).

Is é Rogha 3 rogha na tosaíochta. Meastar go ndéanfaidh an rogha seo an líon is mó básanna agus gortuithe tromchúiseacha a chosc do thaistealaithe feithicle agus úsáideoirí soghonta bóthair ag costas foriomlán inghlactha. Áiritheofar leis go mbeidh cur chuige comhsheasmhach agus neamh-idirdhealaitheach i leith na catagóirí feithicle uile.

Is iad seo a leanas na tairbhí a bhfuil ag súil leo:

- Le linn tréimhse 16 bliana, táthar ag súil go gcuideoidh na gnéithe nua sábháilteachta le básanna a laghdú de 24 794 agus gortuithe tromchúiseacha de 140 740.
- Is é EUR 72.8 bhilliúin luach reatha na tairbhe.

- Ina theannta sin, táthar ag súil go mbeidh laghdú ar bhrú tráchta a bhuí leis na himbhualtí seachanta, ach ní féidir na tairbhí sin a chainníochtú. Mar sin féin, ba cheart cailliúint ama laghdaithe a bheith ann (saoránaigh), méadú sa táirgiúlacht (gnólachtaí), agus úsáid níos fearr a bhaint as an bonneagair bóithre atá ann cheana (riaracháin).

- Ar deireadh, táthar ag súil go mbeidh laghdú in astaíochtaí feithiclí agus caighdeán aeir níos fearr a bhuí le córais chúnamh luais agus monatóireacht ar bhrú na mbonn, cé nach féidir na tairbhí sin a chainníochtú.

Is iad seo a leanas na costais a bhfuil ag súil leo:

- EUR 57.4 mbilliún den chostas luach reatha a mheastar a mbeidh sa chostas iomlán (costais táirgeachta aonuaire agus leanúnacha) do mhonaróirí carranna.

- Níltear ag súil le méaduithe suntasacha i bpraghsanna miondíola feithiclí mar gheall ar na bearta nua sábháilteachta feithicle sa mheántearma agus san fhadtearma, agus dá bhrí sin ní dhearnadh múnú i leith an tionchair ar líon na ndíolachán feithiclí don mheasúnú costais is tairbhe.

- Ní mheastar go mbeidh costais bhreise ann do riaracháin náisiúnta, ós rud é go mbeidh na gnéithe sábháilteachta feithicle nua mar chuid den chreat cineálcheadaithe atá ann faoi láthair.

Na táscairí foriomlána tairbhí/costais:

- Is ionann é agus glantairbhe foriomlán EUR 15.4 bhilliún.

- Is é an 'meastachán is fearr' ar chóimheas tairbhí le costas den rogha beartaithe CTC 1.27

- **Oiriúnacht rialála agus simpliú**

Níltear ag súil le tionchar suntasach a bheith ar an ualach rialála do mhonaróirí nó do na húdaráis náisiúnta, mar gheall go gcumhdaítear cineálcheadú feithiclí faoin gcreat reachtach atá ann faoi láthair, agus déanfar aon ghnéithe sábháilteachta nua a chomhtháthú laistigh den chreat sin.

Cé gur féidir na nósanna imeachta ábhartha maidir le tástáil feithiclí agus deimhniú a dhéanamh laistigh den bhonneagar cineálcheadaithe atá ar fáil sna Ballstáit faoi láthair, beidh costas breise tástála agus deimhniúcháin infheidhme. Tá na costais sin neamhshuntasach¹⁷ i gcoibhneas an chostais foriomláin a bhaineann le múnla nua feithicle a fhorbairt (ó na céadta milliún euro ó na céadta billiún euro de ghnáth).

Ní amháin gur tógadh isteach sraith bhearta sábháilteachta d'fheithicle leis an GSR atá infheidhme faoi láthair, ach mar aon leis sin bhí sé d'aidhm aige simpliú a bhaint amach bunaithe ar na moltaí ón nGrúpa Ardleibhéil CARS21¹⁸, trí Rialacháin comhionanna agus

¹⁷ *Fitness Check of the Legal Framework for the Type-Approval of Motor Vehicles* [Seiceáil oiriúnachta ar an gCreat Dílithiúil do chineálcheadú mótarfeithiclí] <http://ec.europa.eu/smart-regulation/evaluation/search/download.do?documentId=9407681>

¹⁸ COM(2007) 22 final – Tugadh sainordú don Ghrúpa Ardleibhéil CARS21 moltaí a dhéanamh don bheartas poiblí sa ghearrtearma, sa mheántearma agus san fhadtearma agus don creat rialála do thionscal Eorpach na ngluaisteán a chuirfear leis an iomaíochas agus an bhfostaíocht dhomhanda agus

comhchuibhithe domhanda ó na Náisiúin Aontaithe a chur in ionad 38 Treoir CE. Ar an gcaoi chéanna, leis an togra seo déantar roinnt Rialachán de chuid an Aontais lena gcuirtear chun feidhme GSR, PSR agus HSR, agus cuirfear Rialacháin chomhionanna ó na Náisiúin Aontaithe, a rinne an tAontas a urramú idir an dá linn, ina n-ionad. Ina theannta sin, déanann an togra an reachtaíocht a shimpliú trí na trí rialachán sin a comhdhlúthú in aon ghníomh reachtach amháin.

- **Ceartha bunúsacha**

D'fhéadfadh tionchar a bheith ag an togra ar na ceartha atá ag an duine aonair faoi Airteagal 7 agus Airteagal 8 den Chairt, maidir le príobháideacht agus cosaint sonraí pearsanta. Cuid de na sonraí a bhaileofar sa taifeadán sonraí eachtra nó trí na córais atá le suiteáil san fheithicil, amhail faireachán codlatachta tiománaí agus faireachán aire tiománaí nó ardaithint seachráin, d'fhéadfadh sé gur sonraí pearsanta duine nádúrtha sainaitheanta nó in-sainaitheanta iad. Is é is duine nádúrtha in-sainaitheanta duine is féidir a shainaithint, go díreach nó go hindíreach, go háirithe trí thagairt a dhéanamh d'aitheantóir amhail ainm, uimhir aitheantais, sonraí suímh, aitheantóir ar líne nó ceann amháin nó níos mó de thosca a bhaineann go sonrach le céannacht fhisiceach, fhiseolaíoch, ghéiniteach, mheabhrach, eacnamaíoch, chultúrtha nó shóisialta an duine nádúrtha sin. Ba cheart aon phróiseáil sonraí a dhéanamh i gcomhréir leis an reachtaíocht Eorpach maidir le cosaint sonraí, go háirithe an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí¹⁹.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Ní bheidh aon impleachtaí ag an togra seo ar bhuiséad an Aontais.

5. EILIMINTÍ EILE

- **Pleananna cur chun feidhme, agus socruithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe**

Leanfaidh an Coimisiún Eorpach de mhonatóireacht a dhéanamh ar an dul chun cinn teicniúil in earnáil na ngluaisteán, agus nuair is iomchuí, molfaidh sé leasuithe don reachtaíocht ábhartha chun gnéithe sábháilteachta nua a áireamh. Ar a bharr sin, leanfaidh sé de bheith rannpháirteach agus de bheith chun tosaigh sa phróiseas le caighdeáin fheithiclí a chomhchuíbhíú ar an leibhéal idirnáisiúnta (Coimisiún Eacnamaíochta na Náisiúin Aontaithe don Eoraip –).

Le cinntiú go mbeidh an Rialachán nua in ann seasamh i bhfad na haimsire, measadh gur chuí aghaidh a thabhairt ar aon athbhreithniú de na rialacha sábháilteachta feithicle seo ar bhealach níos dinimiciúla, eadhon an dul chun cinn teicniúil foriomlán agus tarluithe riachtanais nua sábháilteachta. Sa chomhthéacs sin, is gnách go mbíonn an próiseas athbhreithnithe ann go huathoibríoch mar gheall ar na forbairtí rialála idirnáisiúnta trí UNECE agus an gá rialta leis na rialacha sin a oiriúnú.

ag an am céanna, a áirítear don dul chun cinn breise san fheidhmíocht sábháilteachta agus comhshaoil ag praghas atá réasúnta don tomhaltóir:

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/1891/attachments/1/translations/en/renditions/pdf>

¹⁹ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí), IO L 119, 4.5.2016, lgh. 1–88.

Tá an Coimisiún tiomanta tacaíocht a thabhairt chomh luath agus is féidir d'fhorbairt na gceanglas teicniúil mionsonraithe do na hardchórais feithiclí ar leibhéal UNECE agus an fhorbairt sin a chur chun cinn. Mar sin féin, tá an Coimisiún tiomanta do na ceanglais sin a bhunú faoi chreat cineálcheadaithe AE mura dtéann an t-ullmhúchán ag UNECE ar aghaidh tapa go leor. Ar a bharr sin, déanfaidh an Coimisiún a dhícheall a áirithiú go ndéanfar na Rialacháin ó na Náisiúin Aontaithe a glacfar le tacaíocht an Aontais a shainmhíniú de réir na caighdeáin is airde de theicneolaíocht sábháilteachta bóthair agus go ndéanfar iad a nuashonrú go rialta.

Ar an taobh eile, is céim thábhachtach é taifeadán sonraí eachtra (tionóisce) (EDR) a thabhairt isteach, ar a stórálfar sraith sonraí ríthábhachtacha feithicle thar thréimhse ghearr ama roimh, le linn agus i ndiaidh an teagmhais triceartha (imscaradh mála aeir den chuid is mó), agus ní mór féachaint ar seo mar chéim thábhachtach i dtreo mionsonraí tionóiscí uile-Eorpach a fháil, rud nach bhfuil ann ar mórsála sa lá atá inniu ann, ach atá fíor-riachtanach chun faireacháin cuimsitheach a dhéanamh ar fheidhmíocht sábháilteachta bóthair feithiclí. Éascófar an anailís dhomhain ar shábháilteacht bóithre agus measúnú ar éifeachtacht bhearta sábháilteachta ar leith leis an bhfaisnéis ón EDR. Ar an gcúis sin, ní mór na Ballstáit a spreagadh go láidir anailís níos doimhne a dhéanamh ar thionóiscí ar bhóithre an Aontais agus tuairisciú cuimsitheach a chur ar fáil ar bhonn náisiúnta. Sa chomhthéacs sin ní mór na Ballstáit a spreagadh ina gcuid gníomhaíochtaí chun anailís a dhéanamh ar an tsábháilteacht bóithre agus é a fheabhsú ar an leibhéal náisiúnta trí na hardáin éagsúla chun faisnéis a roinnt atá ar fáil dóibh²⁰.

- Doiciméid mhíniúcháin (le haghaidh treoracha)

Ní bhaineann sé le hábhar.

- **Míniúchán mionsonraithe ar fhorálacha sonracha an togra**

I dtéarmaí ginearálta, tagraíonn an togra seo do Rialachán (AE) 2018/[...] maidir le ceadú agus le faireachas margaidh ar mhótarfeithiclí agus a leantóirí, agus ar chórais, ar chomhpháirteanna agus ar aonaid theicniúla ar leithligh atá ceaptha le haghaidh feithiclí den sórt sin, ós rud é go bhfuil amlínte chur i bhfeidhme an dá Rialachán ag luí lena chéile.

Caibidil I (Ábhar, Raon Feidhme agus Sainmhínithe):

Airteagal 1 – De bharr chomhdhlúthú beartaithe GSR agus PSR, coimeádtar ábhar GSR sa togra seo agus cuirtear isteach tagairt do na ceanglais maidir le daoine atá i bhfeithiclí agus úsáideoirí soghonta bóthair a chosaint.

Airteagal 2 – Caomhnaítear raon feidhme GSR, i gcoitinne, ach ar leibhéal na ngnéithe sábháilteachta feithicle atá infheidhme faoi láthair agus na heisceachtaí a bhaineann leo, rinneadh raon feidhme an chur i bhfeidhm a shíneadh chun catagóir feithicle eile (nó na catagóirí uile) a chumhdach agus chun na heisceachtaí a bhaineann leo a bhaint (mar shampla, baintear na heisceachtaí reatha a bhaineann le SUVanna agus veaineanna).

Airteagal 3 – Áirítear sraith sainmhínithe nua chun na ngnéithe sábháilteachta feithicle nua a tugadh isteach le déanaí a chumhdach.

²⁰ https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/pdf/national-road-safety-strategies_en.pdf

Caibidil II (Airteagal 4 go hAirteagal 11):

Ar an gcaoi chéanna agus atá sa GSR atá infheidhme, leagtar síos in Airteagal 4 na ceanglais theicniúla ghinearálta maidir le cineálcheadú feithiclí, córas, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh, agus tugann sé liosta de na limistéir shábháilteachta, ar forbraítear rialacha mionsonraithe ina leith (nó a bhfuil gá le rialacha a fhorbairt ina leith) sa reachtaíocht thánaisteach. Déantar tagairt d'Iarscríbhinn I ina liostaítear na Rialacháin uile ó na Náisiúin Aontaithe is infheidhme ar bhonn éigeantach san Aontas Eorpach, agus d'Iarscríbhinn II, ina bhfuil faisnéis mhionsonraithe maidir leis na ceanglais shábháilteachta feithicle ábhartha, a raon feidhme agus an reachtaíocht thánaisteach a bhaineann leo, an reachtaíocht atá ann cheana nó atá le forbairt mar chuid den tionscnamh.

Beartaítear leis an togra freisin cumhachtú don Choimisiún rialacha agus ceanglais theicniúla mhionsonraithe a leagadh síos sna gníomhartha tarmligthe agus Iarscríbhinn I agus Iarscríbhinn II a leasú chun dul chun cinn teicniúil agus forbairtí rialála ar leibhéal na Náisiún Aontaithe agus ar leibhéal an Aontais a chur san áireamh.

Le hAirteagal 5 cuirtear le raon feidhme an cheanglais atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le gluaisteáin phaisinéirí a fheistiú le córas monatóireachta bhrú na mbonn le go gcumhdófar gach catagóir feithicle.

Le hAirteagal 6 moltar sraith ardghnéithe sábháilteachta feithicle do gach feithicil (e.g. an cúnamh cliste luais; córais aitheanta codlatachta tiománaí agus córais faireacháin aire/aitheanta seachráin; brath cúlaithe; Éascú suiteála comhghlasála alcóil).

Le hAirteagal 7 leagtar síos na ceanglais shonracha maidir le gluaisteáin agus veaineanna agus, go háirithe ceanglaítear orthu a bheith feistithe le taifeadán sonraí eachtra (tionóisce) agus a bheith deartha agus tógtha le crios cosanta tuairte cloiginn mhéadaithe d'úsáideoirí soghonta bóthair.

Le hAirteagal 8 leagtar síos na ceanglais maidir le córais cosanta tosaigh.

Le hAirteagal 9 leagtar síos na ceanglais shonrach maidir le thrucailí agus busanna agus go háirithe ceanglaítear orthu a bheith feistithe le córas braite agus rabhaidh d'úsáideoirí soghonta bóthair an-ghar do thosach agus do neastaobh na feithicle agus a bheith deartha agus tógtha chun infheictheacht úsáideoirí soghonta bóthair ó suíochán an tiománaí a fheabhsú.

Ní mholann an Coimisiún leasú a dhéanamh ar ardchórais coscánaithe éigeandála do thrucailí agus do bhusanna cosc go huathoibríoch nuair a bhraitear úsáideoirí soghonta bóthair, mar atá molta do ghluaisteáin phaisinéirí agus feithiclí éadroma tráchtála. Is léir ón anailís thionóiscí atá mar bhonn den tionscnamh go bhfuil riosca buailte coisithe agus rothaithe nuair atá siad an-ghar do chábán an tiománaí, i.e. sna "caochspotaí", mar a thugtar orthu, agus nuair atá an fheithicil throm ag bogadh go han-mhall (díreach ar aghaidh nó ag casadh) nó ag tosú tar éis a bheith stoptha. Féadfaidh nach n-oibreoidh na córais bhraite a bhaineann le coscánú uathoibríoch chomh héifeachtach céanna ag na luasanna ísle sin, áfach. Is é sin le rá, níl aon chórais ar fáil sa lá atá inniu ann a bheadh in ann an cineál sin eachtra buailte ar luas íseal a chosc, agus ní léir an mbeidh córas den sórt sin ann amach anseo agus cathain a mbeidh sé ann. Léirigh an measúnú go bhfuil níos mó i gceist anseo ná clárú córas. Ina ionad sin, léirigh an taighde ullmhúcháin gur éifeachtaí a chur in iúl don tiománaí go bhfuil úsáideoir soghonta bóthair ann nuair is féidir leis an tiománaí an t-úsáideoir a fheiceáil go díreach trí scátháin nó gaothscáthanna agus taobhfhuinneoga nach bhfuil caochspotaí iontu. Dá bhrí sin, táthar ag súil go mbraithfidh coisithe agus rothaithe níos sábháilte sa trácht mar gheall go mbeidh

féachaint sa tsúil acu ar thiománaithe na gcábán feabhsaithe. I gcás ina mbeidh sé indéanta go teicniúil amach anseo coscánú go huathoibríoch, áfach, is féidir agus ní mór an rialachán ábhartha a oiriúnú don dul chun cinn teicniúil.

Le hAirteagal 10 leagtar síos na ceanglais shonracha maidir le feithiclí faoi thiomáint hidrigine agus le hIarscríbhinn V tá na ceanglais cháilíochta ábhartha do na córais hidrigine agus a gcomhpháirteanna.

Le hAirteagal 11 leagtar síos ceanglais shonracha maidir le feithiclí uathoibríocha agus, go háirithe, cuirtear liosta de na réimsí sábháilteachta ar fáil, ar gá rialacha agus forálacha teicniúla mionsonraithe a fhorbairt a thuilleadh ina leith, mar bhonn ar imscaradh feithiclí uathoibríocha.

Caibidil III (Forálacha críochnaitheacha):

Beartaítear go dtabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh agus é mar aidhm dó na hiarscríbhinní a nuashonrú don dul chun cinn teicniúil agus d'fhorbairtí rialála, agus rialacha sonracha a leagan síos maidir leis na nósanna imeachta, tástálacha agus ceanglais theicniúla shonracha i ndáil le cineálcheadú feithiclí, córas, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh maidir leis na ceanglais shonracha a leagtar amach sa togra seo. Le hAirteagal 12 sonraítear téarmaí na gcumhachtaí tarmligthe arna dtabhairt don Choimisiún ina leith.

Le hAirteagal 13 leagtar amach forálacha idirthréimhseacha.

Le hAirteagal 14 tagraítear do na dátaí cur chun feidhme do na ceanglais shábháilteachta éagsúla mar a shonraítear in Iarscríbhinn II. Seo a leanas na dátaí cur chun feidhme ar leith do na ceanglais nua a thabharfar isteach:

- beidh feidhm ag formhór na mbeart sábháilteachta ó dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin i gcás cineálacha nua agus 24 mhí ón dáta seo i gcás feithiclí nuatháirgthe;
- beidh feidhm ag méid teoranta beart (trí bheart san iomlán) 24 mhí ó dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin i gcás cineálacha nua agus 48 mí ó dháta chur i bhfeidhm i gcás gach feithicil nua;
- beidh gá le hamlíne cur chun feidhm níos faide i gcás na gceanglas maidir le hinfheictheacht dhíreach feabhsaithe do thrucaílí agus do bhusanna (Airteagal 9(4)) ós rud é go dteastóidh athdhearadh iomlán an chábán – beidh feidhm aige 48 mí ó dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin i gcás cineálacha nua agus 84 mhí ó dháta chur i bhfeidhm i gcás gach truail agus bus nua.

Le hAirteagal 15 tugtar isteach na hathruithe is gá in Iarscríbhinn II a ghabhann le Rialachán (AE) 2018/[...] a thagann ó glacadh an togra seo.

Le hAirteagal 16 déantar na trí rialachán (maidir le sábháilteacht ghinearálta feithicle, maidir le sábháilteacht na gcoisithe agus maidir le sábháilteacht hidrigine), agus an reachtaíocht thánaisteach a ghabhann leo, a aisghairm²¹.

Le hAirteagal 17 foráiltear do dháta chur i bhfeidhm an rialacháin seo a bheith 36 mhí ón dáta a tiocfaidh sé i bhfeidhm. Leis seo, beidh an Coimisiún in ann na gníomhartha tarmligthe a ghlacadh roimh ré agus aga tionscanta leordhóthanach a thabhairt do mhonaróirí dul in oiriúint do na ceanglais nua.

²¹ Déanfar na bearta cur chun feidhme uile a glacadh faoi Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 i gcomhréir leis an nós imeachta rialála lena ngabhann grinnscrúdú, a ailíniú le creat an nós imeachta coiste a tugadh isteach le CFAE, ar bhonn na gcumhachtais dá bhforáiltear don Choimisiún leis an togra seo.

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le ceanglais cineálcheadaithe do mhótarfeithiclí agus a leantóirí, agus córais, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh le haghaidh feithiclí dá leithéid, maidir lena sábháilteacht ghinearálta agus cosaint na ndaoine atá i bhfeithiclí agus úsáideoirí soghonta bóthair, lena leasaítear Rialachán (CE) 2018/... agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 78/2009, Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 661/2009

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 114 de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa²²,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiúin²³,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Le Rialachán (AE) 2018/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁴⁺ leagtar síos forálacha riaracháin agus ceanglais theicniúla maidir le cineálcheadú feithiclí nua, córas, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh d'fhonn dea-fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú agus chun ardleibhéal feidhmíochta sábháilteachta agus comhshaoil a chur ar fáil.
- (2) Is gníomh rialála é an Rialachán seo chun críocha an nós imeachta cineálcheadaithe AE a leagtar síos le Rialachán (AE) 2018/...⁺. Ba cheart, dá bhrí sin, Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Treoir sin a leasú dá réir.

²² IO C , , lch. .

²³ IO C , , lch. .

²⁴ Rialachán (AE) 2018/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceadú agus le faireachas margaidh ar mhótarfeithiclí agus a leantóirí, agus ar chórais, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh atá ceaptha le haghaidh feithiclí den sórt sin, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 715/2007 agus Rialachán (CE) Uimh. 595/2009 agus lena n-aisghairtear Treoir 2007/46/CE (IO L ..., ..., lch. ...)

⁺ Oifig na bhFoilseachán: cuir isteach sa téacs uimhir an Rialacháin atá sa doiciméad PE-CONS Uimh.73/17 (2016/0014 (COD) agus cuir isteach uimhir, dáta agus tagairt IO an Rialacháin s in san fhonóta.

- (3) Le roinnt mhaith blianta anuas, chuir forbairtí i sábháilteacht feithicle go mór le laghdú foriomlán i líon na mbásanna ar na bóithre agus líon na ngortuithe tromchúiseacha. Tháinig stad leis na laghduithe seo san Aontas, áfach, de bharr thosca éagsúla, amhail tosca struchtúrtha agus iompraíochta, agus gan tionscnaimh nua maidir le sábháilteacht ghinearálta ar bhóithre, ní fhéadfar na tionchair a bhíonn ag an gcur chuige atá ann faoi láthair ó thaobh sábháilteachta de an méadú atá ag teacht ar an trácht a chúiteamh. Dá bhrí sin, ní mór feidhmíocht sábháilteachta feithiclí a fheabhsú a thuilleadh mar chuid de chur chuige cuimsitheach maidir le sábháilteacht ar bhóithre agus chun úsáideoirí soghonta bóthair a chosaint ar bhealach níos fearr.
- (4) Mar gheall ar dhul chun cinn teicniúil i réimse na n-ardchóras sábháilteachta feithicle cuirtear féidearthachtaí nua ar fáil chun líon na dtaismeach a laghdú. Chun líon na mbásanna a íoslaghdú, ní mór roinnt de na teicneolaíochtaí ábhartha nua a thabhairt isteach.
- (5) I gcomhthéacs Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁵, rinne an Coimisiún measúnú an féidir an ceanglas atá sa Rialachán sin faoi láthair córais áirithe (mar shampla ardchórais coscánaithe éigeandála agus córais faireacháin bhrú na mbonn) a fheistiú i gcatagóirí éagsúla feithicle a leathnú go mbeidh feidhm aige maidir le gach catagóir feithicle. Ina theannta sin rinne an Coimisiún measúnú ar indéantacht theicniúil agus eacnamaíoch ceanglas nua a fhorchur ar dghnéithe eile sábháilteachta a fheistiú, agus ar aibíocht an mhargaidh ina leith sin. Bunaithe ar na measúnuithe sin, d'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle i mí na Nollag 2016 dar teideal *Saving Lives: Boosting Car Safety in the EU* [Beatha a shábháil: Sábháilteacht i gcarranna a chur chun cinn san Aontas Eorpach]²⁶. Sa dhoiciméad oibre inmheánaigh a ghabhann leis an tuarascáil sin sainmhíníodh agus cuireadh ar aghaidh 19 mbeart rialála féideartha a bheadh éifeachtach chun líon na dtionóiscí bóthair agus líon na mbásanna agus na ngortuithe a laghdú a thuilleadh.
- (6) Is féidir le cúnamh cliste luais, córais le fanacht i lána, córais aitheanta codlatachta tiománaí, córais faireacháin aire/aitheanta seachráin agus córais braite cúlaithe líon na ngortuithe a laghdú go mór. Ar a bharr sin, tá na córais sin bunaithe ar theicneolaíochta a úsáidfear chun feithiclí nasctha agus uathoibríocha a imscaradh freisin. Dá bhrí sin, ní mór rialacha agus nósanna imeachta tástála comhchuibhithe i ndáil le cineálcheadú feithiclí maidir leis na córais sin agus i ndáil le cineálcheadú na gcóras sin mar aonaid theicniúla ar leithligh a bhunadh ar leibhéal an Aontais.
- (7) Is céim thábhachtach í tabhairt isteach taifeadáin sonraí eachtra (tionóisce) lena stórálfar sraith sonraí rithábhachtacha thar thréimhse ghearr ama roimh, le linn agus i ndiaidh an teagmhais truceartha (amhail imscaradh mála aeir) chun mionsonraí tionóiscí níos cruinne a fháil. Ní mór ceangal a bheith ar mhótarfeithiclí a bheith feistithe le taifeadáin den sórt sin, mar sin. Ba cheart é a bheith ina cheangal freisin taifeadáin den sórt sin a bheith in ann sonraí a thaifeadadh agus a stóráil ar bhealach le go bhféadfar na sonraí a úsáid ag na Ballstáit chun anailís a dhéanamh ar shábháilteacht bóithre agus chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtúlacht bearta sonracha a glacadh.

²⁵ Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir leis na ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ginearálta mótarfeithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh, IO L 200, 31.7.2009, lch 1.

²⁶ COM (2016) 787 final

- (8) Aon phróiseáil a dhéantar ar shonraí pearsanta, amhail faisnéis faoin tiománaí arna próiseáil i dtaifeadáin sonraí eachtra (tionóisce) nó faisnéis faoin tiománaí maidir le faireachán codlatachta tiománaí agus faireachán aire tiománaí nó ardaithint seachráin, ba cheart í a dhéanamh i gcomhréir le reachtaíocht an Aontais Eorpaigh maidir le cosaint sonraí, go háirithe an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí²⁷. Ina theannta sin, tá próiseáil sonraí pearsanta arna mbailiú tríd an gcóras eCall infheithicle atá bunaithe ar an tseirbhís 112 faoi réir coimircí sonracha²⁸.
- (9) Le Rialachán (CE) Uimh. 661/2009, bhí díolúine ag veaineanna, SUVanna agus feithiclí ilfheidhmeacha (MPVanna) ó cheanglais shábháilteachta mar gheall ar shaintréithe a bhaineann le hairde suíocháin agus mais feithiclí. I bhfianaise an ráta méadaithe lena bhfuil feithiclí den sórt sin ag dul i bhfód ar an margadh (thuas ó 3 % i 1996 go 14 % in 2016) agus na forbairtí teicneolaíocha i seiceálacha ar shábháilteacht leictreach i ndiaidh tuairteanna, tá na díolúintí sin as dáta agus gan údar. Ba cheart, dá bhrí sin, na díolúintí a bhaint agus an tsraith iomlán d'ardcheanglais i ndáil le córas feithicle a chur i bhfeidhm maidir leis na feithiclí sin.
- (10) Le Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 baineadh amach simpliú suntasach ar reachtaíocht an Aontais trí 38 dTreoir a bhaint agus Rialacháin chomhionanna de chuid Choimisiún Eacnamaíochta na Náisiún Aontaithe don Eoraip (Rialacháin ó na Náisiúin Aontaithe), atá éigeantach faoi Chinneadh 97/836/CE²⁹, a chur ina n-ionad. Chun simpliú breise a bhaint amach, ní mór níos mó rialacha de chuid na Náisiún Aontaithe a bhfuil feidhm acu san Aontas ar bhonn éigeantach a chur in ionad rialacha de chuid an Aontais. Ina theannta sin, ní mór don Choimisiún an obair atá ar siúl ar leibhéal na Náisiún Aontaithe a chur chun cinn agus tacaíocht a thabhairt di, chun na ceanglais theicniúla maidir le cineálcheadú córais shábháilteachta feithicle dá bhforáiltear leis an Rialachán seo a bhunú, gan mhoill agus i gcomhréir leis na caighdeáin is airde sábháilteachta bóthair atá ann.
- (11) Ba cheart rialacháin ó na Náisiúin Aontaithe, agus na leasuithe orthu, ar vótáil an tAontas ina bhfabhar nó a chuireann an tAontas i bhfeidhm, i gcomhréir le Cinneadh 97/836/CE, a ionchorprú i reachtaíocht an Aontais maidir le cineálcheadú. Dá réir sin, ba cheart an chumhacht a tharmligean chuig an gCoimisiún an liosta de na Rialacháin ó na Náisiúin Aontaithe a bhfuil feidhm acu ar bhonn éigeantach chun a áirithiú go gcoimeádtar cothrom le dáta é.
- (12) Le Rialachán (CE) Uimh. 78/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³⁰ leagtar amach ceanglais maidir le coisithe, rothaithe agus úsáideoirí soghonta bóthair eile a chosaint le tástálacha comhlíontachta agus teorainnluachanna chun feithiclí a cheadú i ndáil lena struchtúr tosaigh agus chun córais cosanta tosaigh (mar shampla barraí buabhaill) a cheadú. Ó glacadh Rialachán (CE) Uimh. 78/2009, rinneadh

²⁷ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí), IO L 119, 4.5.2016, lch. 1.

²⁸ Rialachán (CE) 2015/758 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2015 maidir le ceanglais chineálcheadaithe chun an córas eCall infheithicle atá bunaithe ar an tseirbhís 112 a chur in úsáid agus lena leasaítear Treoir 2007/46/CE, IO L 123, 19.5.2009, lch. 77.

²⁹ Cinneadh 97/836/CE ón gComhairle an 27 Samhain 1997 (IO L 346, 17.12.1997, lch. 78).

³⁰ Rialachán (CE) Uimh. 78/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Eanáir 2009 maidir le cineál-cheadú mótarfeithiclí i ndáil le cosaint coisithe agus úsáideoirí soghonta eile bóithre, lena leasaítear Treoir 2007/46/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/102/CE agus Treoir 2005/66/CE, IO L 35, 4.2.2009, lch. 1.

ceanglais theicniúla agus nós imeachta tástála d'fheithiclí a fhorbairt a thuilleadh ar leibhéal na Náisiún Aontaithe chun dul chun cinn teicniúil a chur san áireamh. Tá feidhm ag Rialachán Uimh. 127 ó na Náisiúin Aontaithe³¹ san Aontas faoi láthair maidir le mótarfheithiclí a chineálcheadú.

- (13) Tar éis Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³² a ghlacadh, rinneadh tuilleadh forbartha ar leibhéal na Náisiún Aontaithe ar na ceanglais theicniúla agus na nósanna imeachta tástála maidir le feithiclí faoi thiomáint hidrigine agus córais agus comhpháirteanna hidrigine a cheadú, chun an dul chun cinn teicniúil a chur san áireamh. Tá feidhm ag Rialachán Uimh. 134 ó na Náisiúin Aontaithe³³ san Aontas faoi láthair maidir le córais hidrigine i mótarfheithiclí a chineálcheadú. De bhreis ar na ceanglais sin, tá feidhm freisin ar chritéir maidir le cáilíocht an ábhar arna úsáid i gcóras feithiclí le hidrigin comhbhrúite, ach níl na critéir sin bunaithe ach ar leibhéal an Aontais amháin.
- (14) Ar mhaithe le soiléire, le réasúntacht agus le simpliú, ba cheart Rialachán (CE) Uimh. 78/2009, Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 a aisghairm, agus ba cheart an Rialachán seo a chur ina n-ionad.
- (15) Go stairiúil, chuir rialacha an Aontais teorainn le fad foriomlán cónaisc feithiclí, as ar eascair an dearadh tipiciúil ina bhfuil cábán os cionn an innill, chun an spás lasta is mó a fháil. D'fhág suíomh ard an tiománaithe, áfach, go raibh caochspota níos mó ann agus laghdú ar an infheictheacht dhíreach timpeall chábán na trucaile. Is toisc mhór sin do thionóiscí trucaile a bhaineann le húsáideoirí soghonta bóthair. D'fhéadfaí líon na ngortuithe a laghdú go suntasach tríd an amharc díreach a fheabhsú. Dá bhrí sin, ba cheart ceanglais a thabhairt isteach chun an t-amharc díreach a fheabhsú.
- (16) I bhfianaise an bhéim a chuireann rialacháin sábháilteachta feithicle an Aontais ar chosaint na n-úsáideoirí soghonta bóthair, *inter alia* trí infheictheacht a áirithiú do thiománaithe, ní mór d'eintitis phoiblí agus phríobháideacha staonadh óna éileamh go gcuirfí aon chineál lipéid, finéid nó greamáin ar chúis ar bith, ar aon chuid de dhromchla trédhearcach ghloiniú na feithicle. Ina theannta sin, ní mór d'údaráis náisiúnta a fhorfheidhmiú nach mór gaothscáthanna agus taobhfhuinneoga a choinneáil glan ó lipéid, finéid, greamáin agus aon rud eile a chuireann bac ar an radharc, chun nach ndéanfaí éifeachtúlacht dhlí an Aontais maidir le hinfeictheacht do thiománaithe a dhiúltú.
- (17) Féadfaidh sé go mbeadh feithiclí uathoibríocha agus nasctha in ann rannchuidiú go mór le líon na mbásanna ar na bóithre a laghdú, ós rud é gurb é earráid an duine is cúis le thart ar 90 faoin gcéad de thimpistí bóthair. Ós rud é go mbeidh feithiclí uathoibríocha ag glacadh cúraimí an tiománaí de réir a chéile, ba cheart rialacha agus ceanglais theicniúla chomhchuibhithe maidir le córais uathoibríocha feithiclí a glacadh ar leibhéal an Aontais.

³¹ Rialachán Uimh. 127 lena leagtar síos forálacha aonfhoirmeacha maidir le mótarfheithiclí a cheadú i ndáil le feidhmíocht shábháilteacht na gcoisithe

³² Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Eanáir 2009 maidir le cineál-cheadú mótarfheithiclí faoi thiomáint hidrigine, agus lena leasaítear Treoir 2007/46/CE, IO L 35, 4.2.2009, lch. 32.

³³ Rialachán Uimh. 134 ó na Náisiúin Aontaithe maidir le forálacha aonfhoirmeacha a ghabhann le mótarfheithiclí agus a gcomhpháirteanna a cheadú i ndáil le feidhmíocht sábháilteachta feithiclí le hinnill hidrigine (HFCV)

- (18) Tá sé d'acmhainn ag dlúthghrúpáil feithiclí iompar atá níos sábháilte, níos glaine agus níos éifeachtaí a spreagadh amach anseo. Mar réamhaíocht don teicneolaíocht agus na caighdeáin ábhartha a bhaineann léi i ndáil leis an dlúthghrúpáil a thabhairt isteach, beidh creat rialála le rialacha agus próisis chomhchuibhithe ag teastáil. Chuige sin, ba cheart a thabhairt de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh d'fhonn formáid chomhchuibhithe a bhunú chun sonraí a mhalartú i ndáil le cuspóirí don dlúthghrúpáil feithiclí ilbhanda, i gcomhréir le reachtaíocht an Aontais Eorpaigh maidir le cosaint sonraí.
- (19) Ba cheart don Aontas leanúint den fhorbairt de riachtanais teicniúla a chur chun cinn maidir le torann, le friotaíocht rollach agus le feidhmiú fluichghreama na mbonn de réir leibhéal na Náisiún Aontaithe. Moltar an méid seo mar cuimsíonn Rialachán Uimh 117 ó na Náisiúin Aontaithe na forálacha mionsonraithe seo anois. Ba cheart go leanfar ag leibhéal na Náisiún Aontaithe den phróiseas chun na riachtanais i ndáil le boinn a oiriúnú, d'fhonn gach dul chun cinn teicniúil a áireamh, go háirithe d'fhonn measúnú a dhéanamh ar fheidhmiú bonn ag deireadh a saolré agus cuma chaite orthu chun an tuiscint a chur chun cinn gur cheart na riachtanais sin a bhaint amach ó thús deireadh a saolré ionas nach mbeidh gá lena n-athrú roimh am. Ba cheart anois Rialacháin choibhéiseacha ó na Náisiún Aontaithe a chur in ionad na riachtanas atá ann cheana i Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 a bhaineann le feidhmiú bonn .
- (20) Chun éifeachtacht an Rialacháin seo a dheimhniú, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean chuig an gCoimisiún i ndáil le ceanglais maidir le cineálcheadú a bhaineann le feidhmíocht sábháilteachta, le déanamh ginearálta agus le feidhmíocht comhshaoil ábhartha na mótarfeithiclí agus a leantóirí, chomh maith leis na córais, na comhpháirteanna agus na haonaid teicniúla ar leithligh i gcomhair na bhfeithiclí sin. Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfar na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr an 13 Aibreán 2016³⁴. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, gheobhaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus beidh rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bheidh ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.
- (21) I bhfianaise ailíniú reachtaíocht an Aontais, ina dtagraítear do phróiseas rialála lena ngabhann grinnschrúdú, leis an gcreat dlí a tugadh isteach leis an gConradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh agus d'fhonn reachtaíocht an Aontais a shimpliú tuilleadh sa réimse a bhaineann le sábháilteacht feithiclí, ba cheart na Rialacháin seo a leanas a aisghair agus gníomhartha tarmligthe a ghlactar faoin Rialachán seo a chur ina n-ionad:
- Rialachán (CE) Uimh. 631/2009 ón gCoimisiún³⁵,

³⁴ IO L 123, 12.5.2016, lch. 1.

³⁵ Rialachán (CE) Uimh. 631/2009 an 22 Iúil 2009 lena leagtar síos rialacha mionsonraithe maidir le cur chun feidhme Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 78/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le cineál-cheadú mótarfeithiclí i ndáil le cosaint coisithe agus úsáideoirí

- Rialachán (AE) Uimh. 406/2010 ón gCoimisiún³⁶,
- Rialachán (AE) Uimh. 672/2010 ón gCoimisiún³⁷,
- Rialachán (AE) Uimh. 1003/2010 ón gCoimisiún³⁸,
- Rialachán (AE) Uimh. 1005/2010 ón gCoimisiún³⁹,
- Rialachán (AE) Uimh. 1008/2010 ón gCoimisiún⁴⁰,
- Rialachán (AE) Uimh. 1009/2010 ón gCoimisiún⁴¹,
- Rialachán (AE) Uimh. 19/2011 ón gCoimisiún⁴²,
- Rialachán (AE) Uimh. 109/2011 ón gCoimisiún⁴³,

soghonta eile bóithre, lena leasaítear Treoir 2007/46/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/102/CE agus Treoir 2005/66/CE (IO L 195, 25.7.2009, lch. 1).

³⁶ Rialachán (AE) Uimh. 406/2010 ón gCoimisiún an 26 Aibreán 2010 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le cineál-cheadú mótarfheithiclí faoi thiomáint hidrigine (IO L 122, 18.5.2010, lch. 1).

³⁷ Rialachán (AE) Uimh. 672/2010 ón gCoimisiún an 27 Iúil 2010 maidir le ceanglais cineálcheadaithe le haghaidh córais díreoite agus dínéalaithe gaothscátha do mhótarfheithiclí áirithe agus lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ginearálta mótarfheithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh (IO L 196, 28.7.2010, lch. 5).

³⁸ Rialachán (AE) Uimh. 1003/2010 ón gCoimisiún an 8 Samhain 2010 maidir le ceanglais cineálcheadaithe don spás le haghaidh gléasadh agus feistiú plátaí clárúcháin cúil ar mhótarfheithiclí agus a leantóirí agus lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na ceanglais i gcomhar cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ginearálta mótarfheithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh (IO L 291, 9.11.2010, lch. 22).

³⁹ Rialachán (AE) Uimh. 1005/2010 ón gCoimisiún an 8 Samhain 2010 maidir le ceanglais cineálcheadaithe d'fheistí tarraingthe mótarfheithiclí agus lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ghinearálta mótarfheithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh (IO L 291, 9.11.2010, lch. 36).

⁴⁰ Rialachán (AE) Uimh. 1008/2010 ón gCoimisiún an 9 Samhain 2010 maidir le ceanglais cineálcheadaithe do chórais cuimilteoirí agus niteoirí gaothscátha do mhótarfheithiclí áirithe agus lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ginearálta mótarfheithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh (IO L 292, 10.11.2010, lch. 2).

⁴¹ Rialachán (AE) Uimh. 1009/2010 ón gCoimisiún an 9 Samhain 2010 maidir le ceanglais cineálcheadaithe do rothghardaí mótarfheithiclí áirithe agus lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (AE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceanglais cineál-cheadaithe i dtaca le sábháilteachta ginearálta mótarfheithiclí, a leantóirí agus a gcóras, comhpháirteanna agus aonad teicniúil ar leithligh atá ceaptha dóibh (IO L 292, 10.11.2010, lch. 21).

⁴² Rialachán (AE) Uimh. 19/2011 ón gCoimisiún an 11 Eanáir 2011 maidir le ceanglais cineálcheadaithe do phláta reachtach an mhonaróra agus d'uimhir aitheantais feithicle do mhótarfheithiclí agus a leantóirí agus lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir leis na ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ginearálta mótarfheithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh (IO L 8, 12.1.2011, lch. 1).

⁴³ Rialachán (AE) Uimh. 109/2011 ón gCoimisiún an 27 Eanáir 2011 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceanglais cineál-cheadaithe do chatagóirí áirithe mótarfheithiclí agus a leantóirí maidir le córais coiscithe sprae (IO L 34, 9.2.2011, lch. 2).

- Rialachán (AE) Uimh. 458/2011 ón gCoimisiún⁴⁴,
 - Rialachán (AE) Uimh. 65/2012 ón gCoimisiún⁴⁵,
 - Rialachán (AE) Uimh. 130/2012 ón gCoimisiún⁴⁶,
 - Rialachán (AE) Uimh. 347/2012 ón gCoimisiún⁴⁷,
 - Rialachán (AE) Uimh. 351/2012 ón gCoimisiún⁴⁸,
 - Rialachán (AE) Uimh. 1230/2012 ón gCoimisiún⁴⁹,
 - Rialachán (AE) Uimh. 2015/166 ón gCoimisiún⁵⁰.
- (22) Toisc gur cheart ceaduithe a eisíodh i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 78/2009, Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 Rialachán (CE) Uimh. 661/2009, chomh maith leis na bearta cur chun feidhme a ghabhann leo, a mheas mar cheaduithe coibhéiseacha ach amháin má athraítear na ceanglais ábhartha faoin Rialachán seo nó go dtí go modhnaítear iad tríd an reachtaíocht cur chun feidhme, ba cheart go ndeimhneofar le forálacha idirthréimhseacha nach ndéanfaí ceaduithe den chineál sin a neamhbhailíochtú.
- (23) Maidir leis na dátaí chun cineál-cheadú AE a dhiúltú, chun clárú feithiclí a dhiúltú, chun cur ar an margadh nó teacht i seirbhís na gcomhpháirteanna agus na n-aonad

⁴⁴ Rialachán (AE) Uimh. 458/2011 ón gCoimisiún an 12 Bealtaine 2011 maidir le ceanglais cineálcheadaithe do mhótarfheithiclí agus a leantóirí i dtaca le suiteáil a gcuid bonn agus lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ginearálta mótarfheithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh (IO L 124, 13.5.2011, lch. 11).

⁴⁵ Rialachán (AE) Uimh. 65/2012 ón gCoimisiún an 24 Eanáir 2012 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táscairí gearraíthe agus lena leasaítear Treoir 2007/46/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 28, 31.1.2012, lch. 24).

⁴⁶ Rialachán (AE) Uimh. 130/2012 ón gCoimisiún an 15 Feabhra 2012 maidir le ceanglais cineálcheadaithe do mhótarfheithiclí i dtaca le rochtain ar fheithiclí agus so-ionramháilteacht feithiclí agus lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe le haghaidh sábháilteachta ginearálta mótarfheithiclí, a leantóirí agus a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh atá beartaithe dóibh (IO L 43, 16.2.2012, lch. 6).

⁴⁷ Rialachán (AE) Uimh. 347/2012 ón gCoimisiún an 16 Aibreán 2012 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceanglais i gcomhair cineál-cheadaithe do chatagóirí áirithe mótarfheithiclí i dtaca le hardchórais coscánaithe éigeandála (IO L 109, 21.4.2012, lch. 1).

⁴⁸ Rialachán (AE) Uimh. 351/2012 ón gCoimisiún an 23 Aibreán 2012 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceanglais cineálcheadaithe le haghaidh córais rabhaidh imeachta ó lána a shuiteáil i mótarfheithiclí (IO L 110, 24.4.2012, lch. 18).

⁴⁹ Rialachán (AE) Uimh. 1230/2012 ón gCoimisiún an 12 Nollaig 2012 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceanglais cineálcheadaithe do mhaiseanna agus toisí mótarfheithiclí agus a leantóirí agus lena leasaítear Treoir 2007/46/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 353, 21.12.2012, lch. 31).

⁵⁰ Rialachán (AE) Uimh. 2015/166 ón gCoimisiún an 3 Feabhra 2015 lea ndéantar forlíonadh agus leasú ar Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le cuimsiú na bpróiseas sonracha, na modhanna measúnúcháin agus na riachtanas teicniúil freisin, agus lena leasaítear Treoir 2007/46/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, agus Rialachán (AE) Uimh. 1003/2010 ón gCoimisiún, Rialachán (AE) Uimh. 109/2011 ón gCoimisiún agus Rialachán (AE) Uimh. 458/2011 ón gCoimisiún (IO L 28, 4.2.2015, lch. 3).

teicniúil ar leithligh a thoirmeasc, ba cheart na dátaí seo a leagann síos le haghaidh gach comhpháirt rialálaithe.

- (24) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóir an Rialacháin seo, eadhon dea-fheidhmiú an mhargadh inmheánaigh a áirithiú trí cheanglais theicniúla chomhchuibhithe a thabhairt isteach i dtaca le sábháilteacht agus feidhmíocht chomhshaoil mótarfeithiclí agus agus a leantóirí, a bhaint amach go leordhóthanach agus gur fearr, dá bhrí sin, de bharr a fhairsinge agus a n-éifeachtaí, is féidir an cuspóir sin a bhaint amach ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. De réir phrionsabal na comhréireachta, a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a bhaint amach.
- (25) Ba cheart ceanglais theicniúla mhionsonraithe chomh maith le próisis tástála sonracha le haghaidh cineálcheadú mótarfeithiclí agus a leantóirí, a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh a leagan síos i ngníomhartha tarmligthe roimh dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo. Sa bheis air sin, ba cheart dóthain ama a chur ar fáil do mhonaróirí chun ligean dóibh oiriúnú do cheanglais an Rialacháin seo agus do na gníomhartha tarmligthe a ghlacfar dá bhun. Mar sin, ba cheart cur chun feidhme an Rialacháin seo a chur siar.

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

CAIBIDIL I

ÁBHAR, RAON FEIDHME AGUS SAINMHÍNITHE

Airteagal 1

Ábhar

Leis an Rialachán seo, bunaítear ceanglais i dtaca leis an méid seo a leanas:

1. cineálcheadú feithiclí, córas, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh a dheartar nó a mhonaraítear le haghaidh feithiclí, maidir lena sonraíochtaí ginearálta sábháilteachta agus le cosaint úsáideoirí feithiclí agus úsáideoirí soghonta bóithre;
2. cineálcheadú feithiclí maidir le córais faireacháin bhrú na mbonn agus i ndáil lena sábháilteacht, lena n-éifeachtúlacht bhreosla agus lena n-astaíochtaí CO₂; agus
3. cineálcheadú bonn nua-mhonaraithe i ndáil lena sábháilteacht agus a bhfeidhmíocht chomhshaoil.

Airteagal 2

Raon feidhme

Tá feidhm ag an Rialachán seo maidir le catagóirí M, N, agus O mar a shainaithnítear iad in Airteagal 4 in Rialachán (AE) 2018/..., agus le córais, comhpháirteanna agus le haonaid theicniúla ar leithligh a dheartar nó a mhonaraítear d'fheithiclí den chineál sin de réir Airteagail 4 go dtí 11 den Rialachán seo.

Airteagal 3

Sainmhínithe

Chun críocha an Rialacháin seo, beidh feidhm ag na sainmhínithe a leanas in Airteagal 3 de Rialachán (AE) 2018/....

Ina theannta sin, beidh feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (1) ciallaíonn ‘úsáideoir soghonta bóithre’ úsáideoir bóithre a úsáideann feithicil chumhachtaithe dhé Rothach nó úsáideoir bóithre gan inneall, amhail rothaí nó coisí;
- (2) ciallaíonn ‘córas faireacháin bhrú na mbonn’ córas atá feistithe ar fheithicil agus atá in ann brú na mbonn nó athrú ar bhrú le himeacht ama a mheas agus atá in ann faisnéis chomhfhreagrach a tharchur chuig an úsáideoir nuair atá an fheithicil ag rith;
- (3) ciallaíonn ‘cúnamh cliste luais’ córas chun cabhrú leis an tiománaí an luas cuí don timpeallacht bóithre a urramú trí aiseolas haptach a thabhairt dó tríd an luasaire agus é sin bunaithe ar fhaisnéis faoin luasteorainn a bhailítear ó chomharthaíocht bóithre, agus ó chomharthaí infreastruchtúir nó ó shonraí mapála leictreonacha, nó ón dá fhoinsé, agus a gcuirtear ar fáil san iomlán laistigh den fheithicil;
- (4) Ciallaíonn ‘éascú suiteála comhghlasála alcóil’ idiréadan caighdeánach lena n-éascaítear an tsuiteáil iarmhargaidh de ghléasanna comhghlasála alcóil i mótarfheithicilí;
- (5) ciallaíonn ‘faireachán codlatachta tiománaí agus faireachán aire tiománaí’ córas trína ndéantar faire ar mhúscailteacht an tiománaí trí bhíthin chóras anailíse san fheithicil chun foláireamh a thabhairt don tiománaí, más gá;
- (6) ciallaíonn ‘ardaithint seachráin’ córas atá in ann aire amhairc an tiománaí ar na coinníollacha tráchta a aithint agus foláireamh a thabhairt don tiománaí, más gá;
- (7) ciallaíonn ‘comhartha stop éigeandála’ lampaí coscáin mearchaochta lena dtugtar le fios do úsáideoirí eile bóithre atá laistiar d’fheithicil go bhfuil ardchumhacht moillithe á cúl i bhfeidhm ar an bhfeithicil sin i gcomparáid leis na coinníollacha reatha bóithre;
- (8) Ciallaíonn ‘brath cúlaithe’ ceamara nó monatóir, bíodh sin mar chóras optach nó braite lena gcuirtear in iúl don tiománaí go bhfuil daoine nó rudaí laistiar den fheithicil d’fhonn imbhuailtí a sheachaint agus é ag cúlú;
- (9) ciallaíonn “córas rabhaidh imeacht ó lána” córas lena dtugtar rabhadh don tiománaí go bhfuil an fheithicil ag gluaiseacht óna lána taistil;
- (10) ciallaíonn “ardchóras coscánaithe éigeandála” córas lenar féidir imbhuailtí féideartha a aimsiú go huathoibríoch agus lenar féidir córas coscánaithe na feithicle a ghníomhachtú chun luas na feithicle a laghdú d’fhonn imbhuailtí a sheachaint nó a mhaolú;
- (11) ciallaíonn ‘córas le fanacht i lána’ córas faireacháin chun faireachán a dhéanamh ar shuíomh na feithicle i gcomparáid le himill an lána agus chun casmhóimint a oibriú ar an roth stiúrtha, nó brú a imirt ar na coscáin, ar a laghad nuair a fhágtar lána nó go bhfuil sé ar tí tarlú agus go bhféadfadh imbhuailtí tarlú láithreach dá dheasca sin;
- (12) ciallaíonn ‘máistirlaise smachta na feithicle’ an gléas trínar féidir an córas leictreonach atá ar bord na feithicle a athrú óna bheith múchta, mar a bheadh i gcás

ina bhfuil an fheithicil páirceáilte gan an tiománaí istigh inti, chuig a ghnáthmhodh oibríochta;

- (13) ciallaíonn 'taifeadán sonraí eachtra (tionóisce)' córas taifeadta agus stórála de na paraiméadair agus den fhaisnéis chriticiúil a bhí i bhfeidhm roimh, le linn agus i ndiaidh imbhualte;
- (14) ciallaíonn "córas cosanta tosaigh" struchtúr leithleach nó struchtúir leithleacha, amhail barra buabhaill, nó tuairteoir forlíontach, atá beartaithe, de bhreis ar an mbuntrealamh tuairteora, chun dromchla seachtrach na feithicle a chosaint ó dhamáiste i gcás imbhualte le réad, seachas struchtúir a bhfuil mais is lú na 0,5 kg acu, nach bhfuil beartaithe ach chun soilse na feithicle a chosaint;
- (15) ciallaíonn "tuairteoir" aon struchtúir tosaigh, íochtair, sheachtracha d'fheithicil, lena n-áirítear feistithe a ghabhann leo, ar struchtúir iad atá beartaithe chun feithicil a chosaint nuair a bhaintear imbhualadh tosaigh íseal-luais le feithicil eile di; ní fholaíonn sé, áfach, aon chóras cosanta tosaigh;
- (16) ciallaíonn "feithicil faoi thiomáint hidrigine" mótarfheithicil ar bith a bhaineann úsáid as hidrigin mar bhreosla chun an fheithicil a thiomáint;
- (17) ciallaíonn "córas hidrigine" cóimeáil de chomhpháirteanna hidrigine agus de pháirteanna cónascacha a fheistítear ar fheithicil faoi thiomáint hidrigine, seachas an córas tiomána faoi thiomáint hidrigine nó an aonad cumhachta cúnta;
- (18) ciallaíonn "córas tiomána faoi thiomáint hidrigine" an t-inneall dócháin inmheánaigh nó an córas breosla-chille a úsáidtear chun an fheithicil a thiomáint;
- (19) ciallaíonn "comhpháirt hidrigine" coimeádáin hidrigine agus na páirteanna eile go léir d'fheithiclí faoi thiomáint hidrigine a bhíonn i dteagmháil dhíreach le hidrigin nó ar cuid de chóras hidrigine iad;
- (20) ciallaíonn 'coimeádán hidrigine' an chomhpháirt laistigh den chóras hidrigine ina stóráiltear toirt príomha an bhreosla hidrigine;
- (21) ciallaíonn 'feithicil uathoibríoch' mótarfheithicil atá deartha agus monaraithe chun gluaiseacht go neamhspleách ar feadh tréimhsí fada gan maoirseacht leanúnach daonna;
- (22) ciallaíonn 'córas faireacháin um infhaighteacht an tiománaí' córas chun measúnú a dhéanamh an bhfuil an tiománaí in ann smacht a aisghabháil ar fheidhm tiomána feithicle nuair is feithicil uathoibríoch í i gcásanna sonracha, más gá sin a dhéanamh;
- (23) ciallaíonn 'dlúthghrúpáil feithiclí' dhá fheithicil, nó níos mó, a nascadh agus iad á dtiomáint faoi chonbhua trí bhíthin teicneolaíocht nascachta agus córais tacaíochta don tiomáint uathoibríoch lena ndeimhnítear gur féidir do na feithiclí achar gar sonrach a choimeád eatarthu ar bhonn uathoibríoch agus iad nasctha le chéile i rith codanna áirithe turais, agus chun deimhniú freisin gur féidir leo oiriúnú d'athruithe i ngluaiseacht na feithicle tosaigh gan aon ghníomh nó gan mórán gnímh ar pháirt na dtiománaithe;
- (24) ciallaíonn "uasmhais" an uasmhais ualaithe incheadaithe go teicniúil arna sonrú ag an monaróir;
- (25) ciallaíonn "A-philéar" an taca dín is mó chun tosaigh agus is forimeallaí ag síneadh ón bhfionnadh go díon na feithicle;

- (26) ciallaíonn 'coirnéal an chórais cosanta tosaigh' pointe teagmhála an chórais cosanta tosaigh le plána ceartingearach, má dhéantar uilleann 60° ann le fadphlána ingearach na feithicle agus má bhíonn sé tadhláíoch le dromchla seachtrach an chórais cosanta tosaigh;
- (27) ciallaíonn 'airde íochtarach an chórais cosanta tosaigh' an fad ceartingearach, ag pointe trasnach ar bith, idir an talamh agus líne thagartha íochtarach an chórais cosanta tosaigh, agus an fheithicil suite ina ghnáthstaidiúir thiomána.

CAIBIDIL II

OIBLEAGÁIDÍ NA MONARÓIRÍ

Airteagal 4

Oibleagáidí ginearálta agus ceanglais theicniúla

1. Taispeánfaidh monaróirí go bhfuil gach feithicil nua a chuirtear ar an margadh, bíodh siad cláraithe nó iontrálaithe i seirbhís, agus go bhfuil gach córas, comhpháirt agus aonad teicniúil ar leithligh nua a chuirtear ar an margadh, bíodh siad cláraithe nó iontrálaithe i seirbhís, cineálcheadaithe i gcomhréir le ceanglais an Rialacháin seo agus leis na gníomhartha tarmligthe a ghlactar dá bhun.
2. Measfar gur cineálcheadú AE i gcomhréir le ceanglais an Rialacháin seo agus leis na gníomhartha tarmligthe a glacadh dá bhun sin é cineálcheadú i gcomhréir le Rialacháin ó na Náisiúin Aontaithe atá liostaithe in Iarscríbhinn I.
3. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun Iarscríbhinn I a leasú d'fhonn dul chun cinn teicniúil agus forbairtí rialála a chur san áireamh trí bhíthin tagairtí a dhéanamh agus a uasdátú do na Rialacháin ó na Náisiúin Aontaithe, agus do gach sraith leasuithe a mbeidh feidhm acu ar bhonn éigeantach.
4. Áiríteoidh monaróirí go ndéanfar feithiclí a dhearadh, a thógáil agus a chóimeáil ionas go n-íoslaghdófar an baol díobhála do dhaoine atá i bhfeithiclí agus d'úsáideoirí soghonta bóthair.
5. Cinnteoidh monaróirí freisin go gcomhlíonfaidh feithiclí, córais, comhphárteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh na ceanglais is infheidhme arna liostú in Iarscríbhinn II agus feidhm acu amhail ón dáta a shonraítear san Iarscríbhinn sin agus go gcomhlíonfaidh siad na ceanglais theicniúla mhionsonraithe agus na próisis tástála arna leagan síos sna gníomhartha tarmligthe a ghlactar de bhun an Rialacháin seo, lena n-áirítear ceanglais a bhaineann le:
 - (a) córais bhactha, tástáil tuairteanna, sláine an chórais breosla agus sábháilteacht leictreach ardvoltais;
 - (b) coisithe; rothaithe, radharc agus infheictheacht;
 - (c) cabhail feithicle, coscánú, boinn agus stiúradh;
 - (d) ionstraimí ar bord, córas leictreach, soilsiú feithicle agus cosaint ar úsáid neamhúdaraíthe lena n-áirítear cibear-ionsaithe;
 - (e) iompar an tiománaí agus an chórais;
 - (f) comhdhéanamh agus gnéithe ginearálta feithiclí;

6. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun Iarscríbhinn II a leasú d'fhonn dul chun cinn agus forbairtí rialála a chur san áireamh, go háirithe maidir leis na ceisteanna a liostaítear i bpointí (a) go dtí (f) faoi mhí 5 an Airteagail seo agus d'fhonn ardleibhéal sábháilteachta ginearálta sna feithiclí, sna córais, sna comhpháirteanna agus sna haonaid theicniúla ar leithligh agus chun ardleibhéal cosanta a thabhairt do phaisinéirí sna feithiclí agus d'úsáideoirí soghonta bóithre.

7. Chun deimhniú go mbaintear amach ardleibhéal sábháilteachta ginearálta sna feithiclí agus chun ardleibhéal cosanta a thabhairt do phaisinéirí sna feithiclí agus d'úsáideoirí soghonta bóithre, tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun rialacha mionsonraithe a leagan síos maidir leis na próisis shonracha tástála agus na ceanglais theicniúla do chineálcheadú feithiclí, a gcóras, a gcomhpháirteanna agus a n-aonad teicniúil ar leithligh maidir leis na ceanglais a liostaítear in Iarscríbhinn II.

Airteagal 5

Forálacha sonracha a bhaineann le córais faireacháin bhrú na mbonn agus leis na boinn féin

1. Ar mhaithe leis an ráta úsaíde breosla is fearr is féidir agus ar mhaithe le sábháilteacht ar bhóithre thar raidhse leathan coinníollacha bóthair agus comhshaoil, déanfar feithiclí a threallmhú le córas cruinn faireacháin bhrú na mbonn a bheidh in ann rabhadh infheithicle a thabhairt don tiománaí nuair a tharlaíonn cailleadh brú i gceann de na boinn.

2. Beidh córais faireacháin bhrú na mbonn deartha ar bhealach chun athshocrú nó athchalabrá a sheachaint agus iad faoi bhrú íseal.

3. Bainfidh gach bonn a chuirtear ar an margadh na ceanglais um shábháilteacht agus um fheidhmiú comhshaoil arna leagan amach sna gníomhartha rialála ar leith a liostaítear in Iarscríbhinn II.

4. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun rialacha sonracha a leagan síos maidir le próisis shonracha tástála agus ceanglais shonracha theicniúla i ndáil le:

- (a) cineálcheadú na bhfeithiclí i ndáil le córais faireacháin bhrú a mbonn;
- (b) cineálcheadú na mbonn lena n-áirítear ceanglais theicniúla a bhaineann lena suiteáil.

Airteagal 6

Ardchórais feithicle le haghaidh gach catagóir mótarfeithicle

1. Beidh mótarfeithiclí feistithe leis na hardchórais feithicle seo a leanas:

- (a) cúnamh cliste luais;
- (b) éascú suiteála comhghlasála alcóil;
- (c) faireachán codlatachta tiománaí agus faireachán aire tiománaí;
- (d) ardaithint seachráin;
- (e) comhartha stop éigeandála;

(f) brath cúlaithe.

2. Beidh na híos-sonraíochtaí seo a leanas ag córais do chúnamh cliste luais:

- (a) beidh sé ar chumas an tiománaí a bhraith tríd an luasaire gur baineadh amach an luasteorainn is infheidhme nó gur sáraíodh í;
- (b) ní bheidh sé indéanta an córas a mhúchadh nó a chur faoi chois;
- (c) beidh sé ar chumas an tiománaí luas na feithicle mar a mholann an córas a shárú go réidh trí ghnáthoibriú an luasaire gan gá le lascathrú síos;
- (d) i gcás ina bhfuil córas luasrialaithe á úsáid, ní mór don chóras cúnamh cliste luais a oiriúnú d'aon luasteorainn atá níos ísle.

3. Féadfar a mheas i gcás mótarfheithicil a bhfuil córas ardaithint seachráin aige i gcomhréir le pointe (d) de mhír 1, go gcomhlíonann an fheithicil sin an ceanglas i bpointe (c) den mhír sin freisin.

4. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun rialacha sonracha a leagan síos maidir le próisis shonracha tástála agus ceanglais shonracha theicniúla i ndáil le:

- (a) cineálcheadú feithiclí i ndáil leis na hardchórais feithicle a liostaítear i mír 1;
- (b) cineálcheadú maidir le hardchórais feithicle a liostaítear i bpointe (a) agus i bpointe (f) den mhír sin mar aonaid theicniúla ar leithligh.

Airteagal 7

Ceanglais shonracha maidir le gluaisteáin phaisinéirí agus feithiclí éadroma tráchtála

1. De bhreis ar na ceanglais eile sa Rialachán seo agus ar na gníomhartha tarmligthe a glacadh dá bhun atá infheidhme maidir le feithiclí i gcatagóir M_1 agus N_1 , comhlíonfaidh feithiclí sna catagóirí sin na ceanglais a leagtar amach i mír 2 go mír 6 de na gníomhartha tarmligthe arna nglacadh faoi mhír 7.

2. Déanfar feithiclí i gcatagóirí M_1 agus N_1 a fheistiú le hardchórais coscánaithe éigeandála a dearadh agus a feistíodh in dhá chéim agus a fhorálann don mhéid seo a leanas:

- (a) feithiclí gluaisteacha agus bacainní atá ina stad atá roimh an mótarfheithicil a bhrath sa chéad chéim;
- (b) an cumas braite a leathnú le húsáideoirí soghonta bóthair atá roimh an mótarfheithicil a bhrath sa dara céim.

3. Beidh feithiclí i gcatagóirí M_1 agus N_1 feistithe le córas le fanacht i lána.

4. Comhlíonfaidh ardchóras coscánaithe éigeandála agus córais le fanacht i lána na ceanglais seo a leanas go háirithe:

- (a) ní fhéadfar ach córas amháin a mhúchadh ag an am, agus an fheithicil ina stad leis an coscán páirceála greamaithe, trí sraith chasta gníomhartha atá le déanamh ag an tiománaí;
- (b) beidh na córais i ngnáthmhodh oibríochta gach uair a ndéanfar máistirlaisc smachta na feithicle a ghníomhachtú;
- (c) féadfar closrabhaidh a mhúchadh go héasca, ach ní dhéanfar gníomhaíocht den sórt sin feidhmeanna eile den chóras seachas closrabhaidh a mhúchadh ag an am céanna.

5. Beidh feithiclí i gcatagóirí M_1 agus N_1 feistithe le taifeadán sonraí eachtra (tionóisce). Comhlíonfaidh taifeadáin sonraí eachtra (tionóisce) na ceanglais seo a leanas go háirithe:

- (a) áireofar sna sonraí a bhfuil siad in ann a thaifeadadh agus a stóráil maidir leis an tréimhse roimh, le linn agus i ndiaidh imbhuailte, ar a laghad, luas na feithicle, staid agus ráta gníomhachtúcháin a córas slándála agus aon pharaiméadair ionchuir ábhartha eile maidir le córais sábháilteachta ghníomhacha agus córais seachanta tionóisce ar bord na feithicle;
- (b) beidh sé indéanta na feistí a dhíghníomhachtú;
- (c) áiríteofar leis an gcaoi a ndéanfar na sonraí a thaifeadadh agus a stóráil go ndéanfar na sonraí a chosaint i gcoinne cúblála agus go bhféadfar iad a chur ar fáil do na húdaráis náisiúnta, ar bhonn reachtaíocht an Aontais nó na reachtaíochta náisiúnta i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 2016/679, ar chomhéadan caighdeánach chun críocha anailís a dhéanamh ar shonraí tionóiscí, agus ar chaoi inar féidir cineál, leagan agus malairt shonrach na feithicle, agus go háirithe na córais sábháilteachta ghníomhacha agus córais seachanta tionóisce atá feistithe ar an bhfeithicil, a shainaithint.

Mar sin féin, ar na sonraí a bhfuil an taifeadán sonraí eachtra (tionóisce) in ann a thaifeadadh agus a stóráil, ní áiríteofar na ceithre dhigit dheireanacha den tuairisceoir feithicle den uimhir aitheantais feithicle ná aon fhaisnéis eile lena bhféadfaí an fheithicil aonair féin a shainaithint.

6. Déanfar feithiclí sna catagóirí M_1 agus N_1 a dhearadh agus a thógáil ar bhealach ina mbeidh crios cosanta tuairte cloiginn mhéadaithe d'fhonn úsáideoirí soghonta bóthair a chosaint níos fearr agus a gcuid gortuithe féideartha i gcás inbhualite a laghdú.

7. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun rialacha sonracha a leagan síos maidir le próisis shonracha tástála agus ceanglais shonracha theicniúla i ndáil le:

- (a) cineálcheadú feithiclí maidir leis na ceanglais a leagtar síos i mír 2 go mír 6 den Airteagal seo;
- (b) cineálcheadú taifeadáin sonraí eachtra (tionóisce) mar aonaid theicniúla ar leithligh.

Airteagal 8

Córais cosanta tosaigh do ghluaisteáin phaisinéirí agus feithiclí éadroma tráchtála

1. Comhlíonfaidh córais cosanta tosaigh, agus iad feistithe mar bhunthrealamh ar fheithiclí sna catagóirí M_1 agus N_1 nó curtha ar fáil ar an margadh mar aonaid theicniúla ar leithligh d'fheithiclí sna catagóirí sin, comhlíonfaidh siad na ceanglais a leagtar síos i mír 2 in Iarscríbhinn IV agus sna gníomhartha tarmligthe arna nglacadh faoi mhír 3 den Airteagal seo.

2. Beidh liosta mionsonraithe de chineálacha, malartacha agus leaganacha feithiclí a bhfuil an córas cosanta tosaigh cineálcheadaithe ina leith, mar aon le treoracha soiléire cóimeála, ag gabháil le córais cosanta tosaigh a chuirtear ar fáil ar an margadh.

3. Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun rialacha sonracha a leagan síos maidir leis na próisis shonracha tástála agus ceanglais shonracha theicniúla do chineálcheadú na gcórais cosanta tosaigh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, lena n-áirítear na ceanglais theicniúla maidir lena dtógáil agus a suiteáil.

Airteagal 9

Ceanglais shonracha maidir le busanna agus truailí

1. De bhreis ar na ceanglais eile sa Rialachán seo agus ar na gníomhartha tarmligthe a glacadh dá bhun atá infheidhme maidir le feithiclí sna catagóirí M_2 , M_3 , N_2 agus N_3 , comhlíonfaidh feithiclí sna catagóirí sin na ceanglais a leagtar síos i mír 2 go mír 5 de na gníomhartha tarmligthe arna nglacadh faoi mhír 7. Comhlíonfaidh feithiclí sna catagóirí M_2 agus M_3 an ceanglas a leagtar síos i mír 6 freisin.
2. Déanfar feithiclí sna catagóirí M_2 , M_3 , N_2 agus N_3 a fheistiú le córas rabhaidh imeachta ó lána agus le hardchóras coscánaithe éigeandála, agus comhlíonfaidh na córais sin na ceanglais a leagtar amach sna gníomhartha tarmligthe arna nglacadh faoi mhír 7.
3. Déanfar feithiclí sna catagóirí M_2 , M_3 , N_2 agus N_3 a fheistiú le hardchórais atá in ann úsáideoirí soghonta bóthair atá an-ghar do thosach agus do neastaobh na feithicle a bhrath agus rabhadh a thabhairt nó tionóisc le húsáideoirí soghonta bóthair den sórt sin a sheachaint.
4. Maidir le córais dá dtagraítear i mír 2 agus i mír 3 den Airteagal seo, comhlíonfaidh siad na ceanglais seo a leanas go háirithe:
 - (a) ní fhéadfar ach córas amháin a mhúchadh ag an am, agus an fheithicil ina stad leis an coscán páirceála greamaithe, trí sraith chasta gníomhartha atá le déanamh ag an tiománaí;
 - (b) beidh na córais i ngnáthmhodh oibríochta gach uair a ndéanfar máistirlaisc smachta na feithicle a ghníomhachtú;
 - (c) féadfar closrabhaidh a mhúchadh go héasca, ach ní dhéanfar gníomhaíocht den sórt sin feidhmeanna eile den chóras seachas closrabhaidh a mhúchadh ag an am céanna.
5. Déanfar feithiclí sna catagóirí M_2 , M_3 , N_2 agus N_3 a dhearadh agus a thógáil ar bhealach d'fhonn feabhas a chur ar infheictheacht dhíreach na n-úsáideoirí soghonta bóthair ó shuíochán an tiománaí.
6. Feithiclí i gcatagóirí M_2 agus M_3 ag a bhfuil toilleadh do níos mó ná 22 phaisinéir de bhreis ar an tiománaí agus ina bhfuil áiteanna seasaimh do phaisinéirí rud a éascaíonn gluaiseacht leanúnach ag paisinéirí, déanfar na feithiclí sin a dhearadh agus a thógáil d'fhonn iad a bheidh inrochtana do dhaoine a bhfuil a soghluaisteacht laghdaithe, lena n-áirítear úsáideoirí cathaoireacha rothaí.
7. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun rialacha sonracha a leagan síos maidir le próisis shonracha tástála agus ceanglais shonracha theicniúla i ndáil le:
 - (a) cineálcheadú feithiclí maidir leis na ceanglais a leagtar síos i mír 2 go mír 5 den Airteagal seo;
 - (b) cineálcheadú na gcóras dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo mar aonaid theicniúla ar leithligh.

Airteagal 10

Ceanglais shonracha maidir le feithiclí faoi thiomáint hidrigine

1. De bhreis ar na ceanglais eile sa Rialachán seo agus ar na gníomhartha tarmligthe a glacadh dá bhun atá infheidhme maidir le feithiclí i gcatagóir M agus N , comhlíonfaidh feithiclí faoi

thiomáint hidrigine sna catagóirí sin, a córais hidrigine agus comhpháirteanna na gcóras sin, comhlíonfaidh siad na ceanglais a leagtar amach in Iarscríbhinn V agus sna gníomhartha tarmligthe arna nglacadh faoi mhír 3 den Airteagal seo.

2. Áiritheoidh na monaróirí go ndéanfar na córas hidrigine agus na comhpháirteanna hidrigine a fheistiú i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar amach sna gníomhartha tarmligthe arna nglacadh faoi mhír 3. Cuirfidh na monaróirí an fhaisnéis ar fáil chun críocha iniúchadh a dhéanamh ar na córais agus na comhpháirteanna hidrigine i gcaitheamh shaol seirbhíse feithiclí faoi thiomáint hidrigine, más gá sin.

3. Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun:

- (a) rialacha sonracha a leagan síos maidir leis na próisis shonracha tástála agus na ceanglais theicniúla do chineálcheadú feithiclí faoi thiomáint hidrigine i ndáil lena gcórais hidrigine agus do chineálcheadú chomhpháirteanna hidrigine, lena n-áirítear ceanglais maidir lena suiteáil.
- (b) Iarscríbhinn V a leasú chun í a oiriúnú don dul chun cinn teicniúil.

Airteagal 11

Ceanglais shonracha maidir le feithiclí uathoibríocha

1. De bhreis ar na ceanglais eile sa Rialachán seo agus ar na gníomhartha tarmligthe a glacadh dá bhun atá infheidhme maidir le feithiclí sna catagóirí faoi seach, comhlíonfaidh feithiclí uathoibríocha na ceanglais a leagtar amach sna gníomhartha tarmligthe arna nglacadh faoi mhír 2 maidir leis an méid a leanas:

- (a) córais atá ag teacht in ionad smacht an tiománaí ar an bhfeithicil, lena n-áirítear stiúradh, luasghéarú agus coscánú;
- (b) córais chun faisnéis fíor-ama a chur ar fáil don fheithicil maidir le staid na feithicle agus an ceantar máguaird;
- (c) córais chun monatóireacht a dhéanamh ar ullmhacht an tiomána;
- (d) taifeadáin sonraí eachtra (tionóisce) d'fheithiclí uathoibríocha;
- (e) formáid chomhchuibhithe don mhalartú sonraí mar shampla maidir le dlúthghrúpáil feithiclí ilbhanda.

2. D'fhonn oibriú sábháilte feithiclí uathoibríocha ar bhóithre poiblí, tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun ceanglais a leagan síos maidir leis na córais agus míreanna eile arna liostú i bpointe (a) go pointe (e) de mhír 1 den Airteagal seo, agus rialacha sonracha a leagan síos maidir leis na próisis shonracha tástála agus na ceanglais theicniúla do chineálcheadú feithiclí uathoibríocha i ndáil leis na ceanglais sin.

CAIBIDIL III

FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 12

An tarmligean a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagail 4(3), 4(6), 4(7), 5(4), 6(4), 7(7), 8(3), 9(7), 10(3) agus 11(2) a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse neamhchinntithe ama amhail ón [Oifig na bhFoilseachán: *Cuir isteach an dáta a dtiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm*].
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagail 4(3), 4(6), 4(7), 5(4), 6(4), 7(7), 8(3), 9(7), 10(3) agus 11(2) a chúlghairm aon tráth. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghníomhartha tarmligthe atá i bhfeidhm cheana.
4. Roimh dó gníomh tarmligthe a ghlacadh, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagail 4(3), 4(6), 4(7), 5(4), 6(4), 7(7), 8(3), 9(7), 10(3) nó 11(2) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse dhá mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú dhá mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 13

Forálacha idirthréimhseacha

1. Ní dhéanfaidh an Rialachán seo aon chineálcheadú AE neamhbhailí, ar cineálcheadú é a deonaíodh i leith feithiclí, córas, comhpháirteanna nó aonad teicniúil ar leithligh i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 78/2009, Rialachán (CE) Uimh. 79/2009, Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 agus a bearta cur chun feidhme roimh [Nóta d'Oifig na bhFoilseachán: *Cuir isteach an dáta díreach roimh dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin seo*], mura rud é go ndearnadh na ceanglais ábhartha maidir le feithiclí, córais, comhpháirteanna nó aonaid theicniúla ar leithligh a mhodhnú nó gur cuireadh ceanglais nua ag an Rialachán seo agus na gníomhartha tarmligthe arna nglacadh dá bhun.

2. Leanfaidh na húdaráis formheasa d'fhaduithe ar chineálcheaduithe AE dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a dheonú.

3. De mhaolú ar an Rialachán seo, leanfaidh na Ballstáit orthu go dtí na dátaí dá sonraítear in Iarscríbhinn VI, ag ceadú clárú feithiclí, mar aon le díol nó cur is seirbhís comhpháirteanna, nach gcomhlíonann ceanglais na Rialacháin ar leithligh ó na Náisiúin Aontaithe arna liostú san Iarscríbhinn sin.

Airteagal 14

Dátaí cur chun feidhme

Maidir le feithiclí, córais, comhpháirteanna agus aonaid theicniúla ar leithligh, déanfaidh na húdaráis náisiúnta an méid seo a leanas:

- (a) agus feidhm aige ón dáta a shonraítear in Iarscríbhinn II, agus i gcás ceanglas sonrach, diúltóidh na húdaráis cineálcheadú AE nó cineálcheadú náisiúnta a dheonú, ar fhorais a bhaineann leis an gceanglas sin, maidir le cineálacha nua feithiclí, córas, comhpháirteanna nó aonad teicniúil ar leithligh nach gcomhlíonann ceanglais an Rialacháin seo agus na ngníomhartha tarmligthe arna nglacadh dá bhun;
- (b) agus feidhm aige ón dáta a shonraítear in Iarscríbhinn II, agus i gcás ceanglas sonrach, measfaidh na húdaráis, ar fhorais a bhaineann leis an gceanglas sin, nach mbeidh na deimhnithe chomhréireacha maidir le feithiclí nua bailí a thuilleadh chun críocha Airteagal 48 de Rialachán (AE) 2018//..., agus cuirfidh siad toirmeasc ar chlárú na bhfeithiclí sin nach gcomhlíonann ceanglais an Rialacháin seo agus na ngníomhartha tarmligthe arna nglacadh dá bhun;
- (c) agus feidhm aige ón dáta a shonraítear in Iarscríbhinn II, agus i gcás ceanglas sonrach, cuirfidh na húdaráis toirmeasc, ar fhorais a bhaineann leis an gceanglas sin, cur ar an margadh nó teacht i seirbhís na gcomhpháirteanna agus na n-aonad teicniúil ar leithligh, i gcás nach gcomhlíonann siad ceanglais an Rialacháin seo agus na ngníomhartha tarmligthe arna nglacadh dá bhun.

Airteagal 15

Leasuithe ar Rialachán (AE) 2018/...

Leasaítear Iarscríbhinn II a ghabhann le Rialachán (AE) 2018... i gcomhréir le hIarscríbhinn III a ghabhann leis an Rialachán seo mar a leanas.

Airteagal 16

Aisghairm

1. Déantar Rialacháin (CE) Uimh. 78/2009, (CE) Uimh. 79/2009, (CE) Uimh. 631/2009 agus (CE) Uimh. 661/2009 agus Rialacháin (AE) Uimh. 406/2010, (AE) Uimh. 672/2010, (AE) Uimh. 1003/2010, (AE) Uimh. 1005/2010, (AE) Uimh. 1008/2010, (AE) Uimh. 1009/2010, (AE) Uimh. 19/2011, (AE) Uimh. 109/2011, (AE) Uimh. 458/2011, (AE) Uimh. 65/2012, (AE) Uimh. 130/2012, (AE) Uimh. 347/2012, (AE) Uimh. 351/2012, (AE) Uimh. 1230/2012 agus (AE) Uimh. 2015/166 a aisghairm le héifeacht ó dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin seo.

2. Déanfar tagairtí do Rialachán (CE) Uimh. 78/2009, Rialachán (CE) Uimh. 79/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 661/2009 a fhorléiriú mar thagairtí don Rialachán seo.

Airteagal 17

Teacht i bhfeidhm agus dáta cur i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh feidhm aige ón [Oifig na bhFoilseachán: Cuir isteach an dáta a bheidh ann 36 mhí tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo].

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

*Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán*

*Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán*